

Luuka evangeelium

¹ Nagu sa tead, on paljud teised üritanud kirja panna seda, mis on täide läinud* ja puudutab ka meid. ² Nende jutustused põhinesid esimeste pealtnägijate ja Sõna kuulutajate tõenditel ³ ja ka mina otsustasin, et kuna olen kõike seda algusest peale väga hoolikalt jälginud, oleks hea mõte kõigest toimunud kirja panna täpne jutustus. ⁴ Tegin seda, kallid Teofilos,† et sa võiksid olla kindel, et see, mida sulle õpetati, on täiesti usaldusväärne.

⁵ Sel ajal kui Herodes oli Juudamaa kuningas, oli üks preester nimega Sakarias, kes oli pärit Abija preesterlikust rühmast. Ta oli abielus Eliisabetiga, kes põlvnes samuti preester Aaronist.

⁶ Nad mõlemad tegid, mis oli Jumala ees õige, ning järgisid hoolikalt kõiki Issanda kāske ja määrusi.

⁷ Neil ei olnud lapsi, sest Eliisabet ei olnud selleks suuteline, ja nad mõlemad olid juba vanad.

⁸ Kui Sakarias teenis preestrina Jumala ees oma preesterlikus rühmas, ⁹ valiti ta vastavalt preestrite tavale liisu heitmisega‡ Issanda templisse sisenema ja suitsutusrohtu põletama.

¹⁰ Suitsutusohvri toomise ajal palvetas väljas

* **1:1** 1:1. Või „teostatud“, „saavutatud“. † **1:4** 1:4. „Teofilos“ tähendab „inimene, kes armastab Jumalat“. Ka Apostlite teod 1:1. ‡ **1:9** 1:9. Juhusliku valiku süsteemi, mis sarnanes kõrte tõmbamisele, kasutati sellepärast, et teenida soovijaid oli rohkem kui saadaolevaid kohti.

suur hulk rahvast. ¹¹ Issanda ingel ilmus Sakariasele ja seisis suitsutusohvrialtari kõrval paremal pool. ¹² Kui Sakarias nägi inglit, oli ta rabatud ja hakkas kartma.

¹³ Aga ingel ütles talle: „Ära karda, Sakarias! Sinu palvet on kuulnud ja su naine Eliisabet sünnitab sulle poja ja sa pead talle nimeks panema Johannes. ¹⁴ Ta toob sulle rõõmu ja heameelt ning tema sünd rõõmustab paljusid. ¹⁵ Ta saab suureks Issanda silmis. Ta ei joo veini ega muid alkohoolseid jooke. Teda täidab Püha Vaim juba enne sündimist. ¹⁶ Ta pöörab paljud iisraellased tagasi Issanda, nende Jumala juurde. ¹⁷ Ta läheb Issanda eel Eelija vaimus ja väes, et panna isad taas oma laste peale mõtlema, ning tuua need, kes on mässumeelsed, tagasi õige arusaamise juurde, et valmistada rahvas ette Issanda jaoks.“§

¹⁸ „Kuidas ma saan selles kindel olla?“ küsis Sakarias inglilt. „Ma olen vana mees ja ka mu naine on eakas.“

¹⁹ „Mina olen Gabriel,“ vastas ingel. „Ma seisan Jumala juures ning mind saadeti sinuga rääkima ja sulle seda head uudist tooma. ²⁰ Aga kuna sa ei uskunud seda, mida ma sulle rääkisin, jääd sa tummaks ega saa kõneleda kuni määratud hetkeni, mil mu sõnad täide lähevad.“

²¹ Väljas ootas rahvas Sakariast ja imestas, miks tal templis nii kaua aega läheb. ²² Kui ta lõpuks välja tuli, ei saanud ta nendega

§ 1:17 1:17. Tsiteeritud Malaki 3:23–24.

rääkida. Nad mõistsid, et ta oli templis näinud nägemust, sest kuigi ta suutis teha žeste, ei suutnud ta üldse rääkida.

²³ Pärast seda, kui ta oma teenistusaja oli lõpetanud, läks ta koju tagasi. ²⁴ Mõne aja pärast jäi tema naine Eliisabet lapseotele. Ta jäi koju viieks kuuks.

²⁵ „Issand on seda mulle teinud,“ ütles ta. „Nüüd on ta võtnud ära mu häbi teiste silmis.“

²⁶ Eliisabeti lapseootuse kuuendal kuul saatis Jumal ingel Gabrieli noore neiu juurde, kelle nimi oli Maarja ja kes elas Galileas Naatsareti linnas. ²⁷ Ta oli kihlatud Joosepi-nimelise mehega.

²⁸ Ingel tervitas teda.* „Sul on eriline eesõigus,“ ütles ta neiule. „Issand on sinuga.“ ²⁹ Maarja oli neist sõnadest hämmelduses ja juurdles, mida selline tervitus tähendab.

³⁰ „Ära karda, Maarja,“ jätkas ingel, „sest Jumal on osutanud sinu suhtes armulikkust. ³¹ Sa jääd lapseotele ja tood ilmale poja. Sa pead talle nimeks panema Jeesus. ³² Ta saab väga tähtsaks ja teda nimetatakse Kõigekõrgema Pojaks. Issand Jumal annab talle tema isa Taaveti trooni ³³ ja ta valitseb igavesti Jaakobi järeltulijate üle. Tema kuningriik ei lõpe iial.“

* **1:28** 1:28. Tegelikult kasutab ingel tolle aja tavapärasest tervitusväljendist, mis otsesõnu tähendab „Rõõmusta!“, aga see oli samaväärne sõnaga „Tere!“. Kaasaegsetel tõlgetel on siin raskusi, sest ingel ütleb: „Ole tervitatud, eelistatud naine“ või „Tervitus, oo armuleidnu“, mis kumbki ei ole eriti kohane. Teisest küljest pole samuti eriti sobiv, kui ingel tuleb ja ütleb „Hei!“ ...

³⁴ „Kuidas see võimalik on?“ küsis Maarja. „Ma olen alles neitsi.“

³⁵ Ingel vastas: „Püha Vaim tuleb sinu peale ja Kõigekõrgema vägi varjab sind. Laps, kes sünnib, on püha, ja teda hüütakse Jumala pojaks. ³⁶ Ja su sugulane Eliisabet on oma vanas eas samuti lapseootel. Naine, kelle kohta öeldi, et ta ei ole võimeline lapsi saama, on kuuendat kuud lapseootel. ³⁷ Jumala jaoks ei ole miski võimatu.“

³⁸ „Siin ma olen, valmis olema Issanda teenija,“ ütles Maarja. „Sündigu minuga just nii, nagu sa ütlesid.“ Seejärel ingel lahkus tema juurest.

³⁹ Veidi aja pärast pani Maarja end valmis ja kiirustas Juudamaa mägedesse, linna, kus oli ⁴⁰ Sakariase maja. Sisse astudes hõikas ta Eliisabetti. ⁴¹ Kohe kui Eliisabet kuulis Maarja häält, hüppas laps tema ihus röömu pärast. Püha Vaim täitis Eliisabeti ⁴² ja ta hüüdis valju häälega:

„Kui õnnistatud oled sina naiste hulgas ja kui õnnistatud on laps, kes sinust sünnib! ⁴³ Miks mind nõnda austatakse, et mu Issanda ema mind külastab? ⁴⁴ Kui ma kuulsin sind tervitust hüüdmast, hüppas laps mu ihus röömu pärast. ⁴⁵ Kui õnnelik sa oled, sest sa oled veendunud, et Issand teeb seda, mida ta sulle töötas!“

⁴⁶ Maarja vastas: „Kuidas ma ülistan Issandat! ⁴⁷ Olen väga õnnelik Jumalas, mu Päästjas, ⁴⁸ sest ta otsustas, et mina, tema teenija, olen oma tagasihoidlikust taustast hoolimata tema silmis väärtuslik. Nüüdsest peale ütlevad kõik põlvkonnad, et ma olen õnnistatud.“

49 Kõigeväeline Jumal on teinud mulle suuri asju, tema nimi on püha. 50 Tema halastus kestab põlvest põlve nendele, kes teda austavad.† 51 Oma suure jõuga‡ on ta lõhkunud tükkideks need, kes ülbelt ennast targaks peavad. 52 Ta kisub mõjukad nende troonidelt maha ja ülendab need, kes on alandlikud. 53 Ta annab näljastele häid asju süüa ja saadab rikkad tühje käsi minema. 54 Ta on aidanud oma sulast Iisraeli ja pidanud teda halastuses meeles, 55 just nagu ta meie isadele, Aabrahamile ja tema järeltulijatele, igaveseks ajaks töötas.“ 56 Maarja jäi Eliisabeti juurde kolmeks kuus ja naasis siis koju.

57 Eliisabetil jõudis sünnitamise aeg kätte ja ta tõi ilmale poja. 58 Naabrid ja sugulased kuulsid, kuidas Issand oli talle oma suurt headust osutanud, ning nad tähistasid seda koos temaga. 59 Kaheksa päeva pärast tulid nad poissi ümber lõikama. Nad kavatsesid talle isa järgi nimeks panna Sakarias.

60 „Ei,“ ütles Eliisabet. „Tema nimeks peab saama Johannes.“

61 „Aga teie sugulaste hulgas pole kedagi, kellel see nimi oleks,“ ütlesid nad talle. 62 Žestide abil küsisid nad Sakariaselt, poisi isalt, mis nime tahaks ta oma pojale panna. 63 Sakarias andis märku, et talle antaks midagi, mille peale kirjutada. Kõigi üllatuseks kirjutas ta: „Tema

† 1:50 1:50. Sõna-sõnalt „kardavad“, kuid tänapäevases kasutuses võib see jätta mulje orjalikust hirmust. ‡ 1:51 1:51. Sõna-sõnalt „tugeva käsivarrega“.

nimi on Johannes.“⁶⁴ Kohe suutis ta jälle rääkida ja hakkas Jumalat ülistama.

⁶⁵ Kõiki läheduses elavaid inimesi täitis juhtunu tõttu aukartus ning kuulds sellest levis kogu Juuda mägismaal. ⁶⁶ Igaüks, kes seda kuulis, mõtles, mida see peaks tähendama. „Kes sellest poisist saab?“ küsisid nad, sest oli selge, et ta oli Jumala jaoks väga eriline. §

⁶⁷ Tema isa Sakarias täitus Püha Vaimuga ja kuulutas prohvetlikult:

⁶⁸ „Issand, Iisraeli Jumal, on imeline, sest ta on tulnud oma rahva juurde ja nad vabastanud. ⁶⁹ Ta on andnud meile suure Päästja oma sulase Taaveti järglaste hulgast, ⁷⁰ nagu ta töötas ammu aega tagasi oma pühade prohvetite kaudu. ⁷¹ Ta töötas päästa meid meie vaenlaste käest, nende käest, kes meid vihkavad. ⁷² Ta halastas meie isade peale ja pidas meeles oma püha lepingut – ⁷³ töotust, mille ta oli andnud meie isale Aabrahamile. ⁷⁴ Ta vabastab meid hirmust ja päästab meid meie vaenlaste käest, ⁷⁵ et saaksime teda teenida ning teha kogu oma elu seda, mis on hea ja õige. ⁷⁶ Kuigi sa oled alles väike laps, hüütakse sind Kõigekõrgema prohvetiks, sest sa lähed Issanda eel valmistama talle teed ja ⁷⁷ kuulutama tema rahvale teadmisi päästest pattude andestuse kaudu. ⁷⁸ Tänu Jumala hoolitsevale headusele laseb taevast meile koiduvalgust paista, ⁷⁹ et see säraks neile, kes elavad pimeduses ja surma varjus, ning juhiks meid rahu teel.“

§ 1:66 1:66. Sõna-sõnalt „sest Issanda käsi oli temaga“.

⁸⁰ Poiss Johannes kasvas ja sai vaimulikult tugevaks. Ta elas kõrbes, kuni jõudis kätte aeg avalikult Iisraeli teenida.

2

¹ Sel ajal andis keiser Augustus välja seaduse, et Rooma impeeriumis tuleb kõiki hõlmav rahvaloendus. ² See oli esimene rahvaloendus Süüria maavalitseja Küreeniuse ajal. ³ Niisiis läks igaüks oma linna end kirja panema. ⁴ Joosep põlvnes kuningas Taavetist, seepärast lahkus ta Galileas asuvast Naatsaretist, et minna Judamaale Petlemma, Taaveti linna. ⁵ Ta läks end sinna kirja panema koos Maarjaga, kes oli temaga kihlatud ja lapseootel. ⁶ Kui nad seal olid, jõudis kätte lapsesaamise aeg. ⁷ Maarja tõi ilmale oma esmasündinud poja, mähkis ta riidelappidesse ja asetaski sõime, sest võõrastemajas ei olnud vabu tube.

⁸ Seal lähedal olid mõned karjased öösel väljadel ja valvasid oma karja. ⁹ Neile ilmus Issanda ingel ja Issanda hiilgus paistis nende ümber. Nad kohkusid üliväga!

¹⁰ „Ärge kartke!“ ütles ingel neile. „Tulin teile tooma head uudist, mis rõõmustab kõiki inimesi. ¹¹ Täna sündis teile siin, Taaveti linnas, Päästja. Ta on Messias, Issand. ¹² Te tunnete ta ära selle märgi järgi: te leiate lapse riidelappidesse mähitud ja sõimes lebamas.“ ¹³ Äkki ilmus palju taevaseid olevusi, kes ülistasid Jumalat, öeldes:

¹⁴ „Au olgu taeva Jumalale ja maa peal rahu inimestele, kes on talle meele järele!“

15 Pärast seda kui inglid olid lahkunud ja tagasi taevasse läinud, ütlesid karjased üksteisele: „Lähme Petlemma ja vaatame, mis on toimunud sellega seoses, millest Issand meile rääkis.“

16 Nad kiirustasid sinna ning leidsid Maarja, Joosepi ja lapse, kes lamas sõimes. 17 Kui nad olid seda ise näinud, siis levitasid nad uudist toimunust ja sellest, mida oli neile selle lapse kohta räägitud. 18 Kõik, kes seda kuulsid, olid karjaste jutust hämmastunud. 19 Kuid Maarja pidas hoolikalt meeles kõik, mis oli juhtunud, ning mõtles selle peale sageli. 20 Karjased läksid tagasi oma karja valvama ning ülistasid ja tänasid Jumalat kõige eest, mida nad olid kuulnud ja näinud, sest kõik oli just nii, nagu neile oli öeldud.

21 Kaheksa päeva pärast oli aeg laps ümber lõigata ja talle pandi nimeks Jeesus. See oli nimi, mille ingel oli andnud enne, kui ema oli lapseootele jäänud. 22 Kui nende puhastusaeg vastavalt Moosese seadusele lõppes, viisid Joosep ja Maarja ta Jeruusalemma, et teda Issanda ette tuua, 23 nagu Issanda seadus ütleb: „Kõik esmasündinud pojad tuleb Issandale pühitseda.“* 24 Seal tõid nad ohvri, nagu Jumala seadus määrab, „paari turteltuvisid või kaks noort tuvi“.[†]

25 Tol ajal elas Jeruusalemmas mees nimega Siimeon. Siimeon tegi seda, mis oli hea, ja ta oli väga vaga. Ta ootas pikisilmi Iisraeli lootust ja Püha Vaim oli tema peal. 26 Püha Vaim oli

* **2:23** 2:23. Tsiteeritud 2. Moosese 13:2. † **2:24** 2:24. Tsiteeritud 3. Moosese 12:8.

talle näidanud, et ta ei sure enne, kui on näinud Issanda Messiat.‡ ²⁷ Vaimu juhtimist järgides läks ta templisse. Kui Jeesuse vanemad tõid väikese poisi, et teda pühendada, nagu Seadus nõudis, ²⁸ võttis Siimeon Jeesuse sülle, tänas Jumalat ja ütles:

²⁹ „Issand ja Õpetaja, nüüd saad oma sulasel lasta rahus surra, nagu sa töotasid, ³⁰ sest ma olen ise näinud sinu päästet, ³¹ mille sa oled kõigi jaoks valmistanud. ³² Ta on valgus, mis näitab rahvastele sind, sinu rahva Iisraeli hiilgust.“ ³³ Jeesuse isa ja ema olid rabatud sellest, mida Siimeon tema kohta ütles.

³⁴ Seejärel Siimeon õnnistas neid ja ütles Jeesuse emale Maarjale: „Määratud on, et selle lapse tõttu paljud Iisraelis langevad ja paljud tõusevad. Ta on märk Jumalalt, mille paljud hülgavad, ³⁵ näidates sellega, mida nad tegelikult mõtlevad. Aga sina tunned, nagu tungiks mõõk otse sinust läbi.“

³⁶ Jeruusalemmas elas ka naisprohvet Hanna. Ta oli Aaseri suguharust, Penueli tütar, ning ta oli väga vana. Ta oli olnud abielus seitse aastat ³⁷ ning oli siis leseks jäänud. Ta oli kaheksakümne nelja aastane. Ta veetis aega templis Jumalat ülistades, paastudes ja palvetades. ³⁸ Just siis tuli ta nende juurde ja hakkas Jumalat kiitma. Ta kõneles Jeesusest kõigile, kes ootasid seda aega, mil Jumal Jeruusalemma vabastab.

³⁹ Kui nad olid täitnud kõik, mida Jumala seadus nõudis, läksid nad tagasi oma kodulinna

‡ **2:26** 2:26. Või „Kristust“.

Naatsaretti Galileas. ⁴⁰ Laps kasvas tugevaks ja oli väga arukas. Jumala õnnistus oli temaga.

⁴¹ Jeesuse vanemad rändasid igal aastal paasapühaks Jeruusalemma. ⁴² Kui Jeesus oli kaheteistkümneaastane, läksid nad pühadele nagu alati. ⁴³ Kui pühad olid läbi ja oli aeg koju naasta, jäi poiss Jeesus Jeruusalemma, kuid tema vanemad ei teadnud seda. ⁴⁴ Nad oletasid, et ta oli koos kõigi teistega koju rändamas. Kui päev oli möödunud, hakkasid nad teda sõprade ja sugulaste juurest otsima. ⁴⁵ Kui nad ei suutnud teda leida, läksid nad tagasi Jeruusalemma, et teda seal otsida. ⁴⁶ Alles kolme päeva pärast leidsid nad ta templist. Ta istus vaimulike õpetajate keskel, kuulas neid ja esitas neile küsimusi. ⁴⁷ Kõik, kes kuulsid teda rääkimas, olid tema arusaamisest ja vastustest üllatunud.

⁴⁸ Tema vanemad olid täiesti segaduses, kui nad nägid, mida ta teeb. Ema küsis talt: „Poeg, miks sa meiega niimoodi käitusid? Su isa ja mina oleme end haigeks muretsenud! Oleme sind igalt poolt otsinud!“

⁴⁹ „Miks te mind otsisite?“ vastas Jeesus. „Kas te ei teadnud, et ma peaksin olema siin, oma Isa kojas?“ ⁵⁰ Aga nad ei saanud aru, mida ta sellega mõtles. ⁵¹ Siis läks ta koos nendega tagasi Naatsaretti ja tegi seda, mida tal kästi. Tema ema pani hoolega tähele kõike, mis oli juhtunud. ⁵² Jeesus kasvas ja sai järjest tarmemaks ja tugevamaks ning oli Jumala ja inimeste soosingus.

3

¹ Nüüdseks oli Tibeerius olnud keiser viisteist aastat. Pontius Pilaatus oli Juuda maavalitseja. Herodes oli Galilea valitseja,* tema vend Filippus oli Iturea ja Trahhoniitise valitseja ning Lüsaanias Abileene valitseja. ² Hannas ja Kaifas olid hetkel ülempreestrid. See oli aeg, mil Jumala sõna tuli Johannesele, Sakariase pojale, kes elas kõrbes. ³ Ta käis läbi kogu Jordani piirkonna ja kuulutas kõigile, et nad peaksid laskma end ristida, näitamaks, et nad on kahetsenud ja nende patud on andestatud. ⁴ Nagu prohvet Jesaja kirjutas: „Kõrbes kuuldakse häält hüüdvat: „Valmistage Issandale teed, tehke tasaseks tema teerajad. ⁵ Täitke kõik orud ja tasandage kõik mäed ja künkad. Tehke kõver sirgeks ja konarlik tee siledaks. ⁶ Iga inimene näeb Jumala päästet.““†

⁷ Johannes pöördus rahvahulga poole, kes oli tulnud tema juurde, et ristitud saada. „Te rästikute sigitised! Kes hoiatas teid, et te põgeneksite tulevase kohtu eest?“ küsis ta. ⁸ „Tõestage, et olete tõeliselt meelt parandanud.‡ Kas te ei ürita ennast õigustada, öeldes: „Me oleme Aabrahami järeltulijad.“ Ma ütlen teile, Jumal võib luua Aabrahamile lapsi neist kividest. ⁹ Kirves on valmis, et alustada juurte juurest puu raiumist. Iga puu, mis ei

* **3:1** 3:1. Sõna-sõnalt „tetrarh, nelivürst“. Ka teistes kohtades selles salmis, kus on kasutatud sõna „valitseja“. † **3:6** 3:6. Tsiteeritud Jesaja 40:3–5. ‡ **3:8** 3:8. Sõnasõnalt „Kandke meelega parandusele väärilist vilja“.

kanna head vilja, raiutakse maha ja visatakse tulle.“

¹⁰ „Mida me peame siis tegema?“ küsis rahvas temalt.

¹¹ „Kui sul on kaks kuube, siis jaga seda kellegagi, kellel pole ühtegi. Kui sul on toitu, jaga seda nendega, kellel ei ole,“ rääkis ta neile.

¹² Mõned maksukogujad tulid, et end ristida lasta. „Õpetaja, mida me peame tegema?“ küsisid ka nemad.

¹³ „Ärge koguge rohkem maksu, kui on ette nähtud,“ vastas ta.

¹⁴ „Aga meie?“ küsisid mõned sõdurid. „Mida meie peame tegema?“

„Ärge nõudke raha vägivallaga ähvardades. Ärge esitage süüdistusi, mis pole tõsi. Olge rahul oma palgaga,“ vastas ta.

¹⁵ Rahvas oli lootusrikas ja juurdles, kas Johannes ise võiks Messias olla. ¹⁶ Johannes vastas ja selgitas kõigile: „Jah, mina ristin teid vees. Aga see, kes tuleb, on palju tähtsam kui mina, ja mina pole väärt, et tema sandaale lahti päästa. Tema ristib teid Püha Vaimu ja tulega.

¹⁷ Tuulamishark on tal käes ja ta on valmis oma rehealuses nisu aganatest eraldama. Ta kogub nisu aita, kuid aganad põletab ära tulega, mida ei saa kustutada.“

¹⁸ Johannes esitas veel palju selliseid hoiatusi, kui ta rahvale head sõnumit kuulutas. ¹⁹ Aga kui Johannes noomis valitseja Heroodest sell-epärast, et ta abiellus oma vennanaise Heroodiasega, ja kõigi halbade asjade pärast, mida ta teinud oli, ²⁰ lisas Herodes oma kuritegude

hulka veel selle, et lasi Johannese vanglasse heita.

²¹ Kui nüüd kõik olid saanud ristitud, ristiti ka Jeesus. Kui ta palvetas, avanes taevas ²² ja Püha Vaim laskus tuvi kujul tema peale. Taevast kostis hääl, mis ütles: „Sina oled mu poeg, keda ma armastan. Olen sinu üle väga rõõmus.“

²³ Jeesus oli umbes kolmekümneaastane, kui ta oma avalikku teenimistööd alustas. Inimesed oletasid, et ta oli Joosepi poeg. Joosep oli Eeli poeg, ²⁴ kes oli Mattati poeg, kes oli Leevi poeg, kes oli Malki poeg, kes oli Jannai poeg, kes oli Joosepi poeg, ²⁵ kes oli Mattitjahu poeg, kes oli Aamose poeg, kes oli Nahumi poeg, kes oli Hesli poeg, kes oli Naggai poeg, ²⁶ kes oli Mahati poeg, kes oli Mattitjahu poeg, kes oli Sime'i poeg, kes oli Jooseki poeg, kes oli Jooda poeg, ²⁷ kes oli Joohanani poeg, kes oli Reesa poeg, kes oli Serubbaabeli poeg, kes oli Sealtieli poeg, kes oli Neeri poeg, ²⁸ kes oli Melki poeg, kes oli Addi poeg, kes oli Koosami poeg, kes oli Elmadami poeg, kes oli Eeri poeg, ²⁹ kes oli Jeesuse poeg, kes oli Elieseri poeg, kes oli Joorimi poeg, kes oli Mattati poeg, kes oli Leevi poeg, ³⁰ kes oli Siimeoni poeg, kes oli Juuda poeg, kes oli Joosepi poeg, kes oli Joonami poeg, kes oli Eljakimi poeg, ³¹ kes oli Melea poeg, kes oli Menna poeg, kes oli Mattata poeg, kes oli Naatani poeg, kes oli Taaveti poeg, ³² kes oli Iisai poeg, kes oli Oobedi poeg, kes oli Boase poeg, kes oli Salma poeg, kes oli Nahsoni poeg, ³³ kes oli Amminadabi poeg, kes oli Admini poeg, kes oli Arni poeg, kes oli Hesroni poeg, kes oli Peretsi poeg, kes oli Juuda

poeg, ³⁴ kes oli Jaakobi poeg, kes oli Iisaki poeg, kes oli Aabrahami poeg, kes oli Terahi poeg, kes oli Naahori poeg, ³⁵ kes oli Serugi poeg, kes oli Reu poeg, kes oli Pelegi poeg, kes oli Eeberi poeg, kes oli Selahi poeg, ³⁶ kes oli Keenani poeg, kes oli Arpaksadi poeg, kes oli Seemi poeg, kes oli Noa poeg, kes oli Lemeki poeg, ³⁷ kes oli Metuusala poeg, kes oli Eenoki poeg, kes oli Jeredi poeg, kes oli Mahalaleli poeg, kes oli Keenani poeg, ³⁸ kes oli Enose poeg, kes oli Seti poeg, kes oli Aadama poeg, kes oli Jumala poeg.

4

¹ Jeesus, täis Püha Vaimu, tuli Jordani jõe äärest tagasi ja Vaim juhtis ta kõrbesse, ² kus kurat teda nelikümmend päeva kiusas. Kogu selle aja jooksul ei söönud ta midagi, nii et lõpuks oli tal nälg.

³ Kurat ütles talle: „Kui sa oled Jumala Poeg, käsi sel kivil leivaks muutuda.“

⁴ „Pühakirjas on kirjutatud: „Inimene ei ela üksnes leivast,““* vastas Jeesus.

⁵ Kurat viis ta üles kõrgesse kohta ja näitas talle põgusalt kõiki maailma kuningriike. ⁶ Seejärel ütles kurat Jeesusele: „Ma annan sulle võimu kõigi nende üle ja nende hiilguse. See võim on antud mulle ja mina võin anda selle, kellele tahan. ⁷ Kummarda maani ja teeni mind ning sa võid kõik selle saada.“

* **4:4** 4:4. Tsiteeritud 5. Moosese 8:3.

⁸ „Pühakirjas on kirjutatud: „Sina pead kummardama Issandat, oma Jumalat, ja üksnes teda teenima,““† vastas Jeesus.

⁹ Kurat viis Jeesuse Jeruusalemma, asetaski ta templi katusele ja ütles talle: „Kui sa oled Jumala Poeg, siis hüppa!“¹⁰ Sest Pühakirjas on kirjutatud: „Ta käsib oma inglitel sinu eest hoolitseda“¹¹ ja sind kaitsta, et sa kivi otsa ei komistaks.“‡

¹² „Pühakirjas on kirjutatud: „Sa ei tohi Issandat, oma Jumalat, kiusata,““§ vastas Jeesus.
¹³ Kui kurat oli kõik oma kiusatused lõpetanud, jäi ta järgmist võimalust ootama.*

¹⁴ Jeesus läks Vaimu väega täidetult Galileasse tagasi. Kuuldused temast levisid kõikjal.
¹⁵ Jeesus õpetas nende sünagoogides ja kõik ülistasid teda.¹⁶ Kui ta jõudis Naatsaretti, kus ta oli üles kasvanud, läks ta hingamispäeval sünagoogi nagu tavaliselt.¹⁷ Talle ulatati prohvet Jesaja rullraamat. Jeesus keeras kirjarulli lahti ja leidis koha, kus on kirjutatud:

¹⁸ „Issanda Vaim on minu peal, sest ta on mind võidnud kuulutama head sõnumit vaestele. Ta on saatnud mind teatama, et vangid vabastatakse, pimedad näevad, rõhutud vabanevad,“¹⁹ kuulutama välja Issandale meelepärast aega.“
²⁰ Ta keeras pärgamendirulli kokku ja andis teenrile tagasi. Siis istus ta maha. Kõik sünagoogis vaatasid tema poole.

† **4:8** 4:8. Tsiteeritud 5. Moosese 6:13. ‡ **4:11** 4:11. Tsiteeritud Psalmid 91:11–12. § **4:12** 4:12. Tsiteeritud 5. Moosese 6:16.

* **4:13** 4:13. Või „soodsat aega“.

²¹ „See Pühakirja tekst, mida te just kuulsite, on täna täide läinud!“ ütles ta neile. ²² Kõik väljendasid oma heakskiitu ja olid hämmastunud neist meeldivatest sõnadest, mis tema huulilt tulid. „Kas see pole Joosepi poeg?“ imestasid nad.

²³ Jeesus vastas: „Olen kindel, et kordate mulle seda vanasõna: „Arst, ravi ennast!“, ja küsite: „Miks ei tee sa siin, oma kodulinnas, seda, mida sa kuuldavasti Kapernaumas tegid?“

²⁴ Aga ma ütlen teile tõtt, ühtki prohvetit ei tunnustata tema kodulinnas. ²⁵ Olen kindel, et Eelija ajal oli Iisraelis palju lesknaisi, kui kolm ja pool aastat oli põud, mis põhjustas riigis suure näljahäda. ²⁶ Ometi ei saadetud Eelijat ühegi juurde neist. Ta saadeti lesknaise juurde Sareptas, Siidoni piirkonnas! ²⁷ Kuigi Eliisa ajal oli Iisraelis palju pidalitõbiseid, oli ainus, kes terveks sai, süürlane Naaman!“

²⁸ Kui sünagoogis viibijad seda kuulsid, said nad kõik maruvihaseks. ²⁹ Nad hüppasid püsti ja viskasid ta linnast välja. Siis vedasid nad ta künka otsa, mille peale linn oli ehitatud, et teda kaljult alla visata. ³⁰ Aga tema kõndis otse nende vahelt läbi ja läks oma teed.

³¹ Jeesus läks alla Kapernauma, ühte Galilea linna. Hingamispäeval hakkas ta neid õpetama.

³² Nad olid hämmastunud sellest, mida ta neile õpetas, sest ta kõneles mõjuvõimsalt.

³³ Sünagoogis oli üks mees, kes oli kurja vaimu valduses. Ta hüüdis: ³⁴ „Mida sa meist tahad, Naatsareti Jeesus? Kas sa tulid meid hävitama? Ma tean, kes sa oled: Jumala Püha!“

³⁵ Jeesus katkestas teda ja ütles: „Ole vait!“ Seejärel käskis ta kurja vaimu: „Tule temast välja!“ Kuri vaim heitis mehe nende ette maha ja lahkus temast, ilma teda vigastamata. ³⁶ Nad kõik olid hämmastuses ja küsisid üksteiselt: „Mis õpetus see on? Ta käsib väe ja võimuga kurjadel vaimudel lahkuda ja nad teevad seda!“ ³⁷ Kuuldused Jeesusest levisid kogu ümbruskonnas.

³⁸ Sünagoogist lahkudes läks Jeesus Siimona koju. Siimona ämm oli kõrges palavikus haige ja need, kes seal viibisid, palusid Jeesuselt abi. ³⁹ Jeesus läks ja seisis tema juurde. Ta käskis palavikul naisest lahkuda ja nii sündis. Naine tõusis kohe püsti ja valmistas neile süüa. ⁴⁰ Kui päike loojus, tõid nad tema juurde kõik, kes olid haiged, kes kannatasid mitmesuguste vaevuste all. Jeesus pani oma käed üksteise järel nende peale ja tegi nad terveks. ⁴¹ Paljudest inimestest tulid kurjad vaimud välja ja karjusid: „Sa oled Jumala Poeg!“ Aga Jeesus takistas neid ega lasknud neil rääkida, sest nad teadsid, et ta on Kristus.

⁴² Jeesus lahkus järgmisel hommikul vara, et leida mõni rahulik ja vaikne koht. Kuid rahvahulk läks välja teda otsima ja lõpuks ka leidis. Nad üritasid tema lahkumist takistada, sest nad ei tahtnud, et ta ära läheks.

⁴³ Kuid tema ütles neile: „Ma pean minema teistesse linnadesse, et rääkida ka neile head sõnumit Jumala riigist, sest selleks on mind läkitatud.“ ⁴⁴ Nii rändas Jeesus ringi ja õpetas Juudamaa sünagoogides head sõnumit.

5

¹ Ühel päeval, kui Jeesus seisis Galilea mere ääres, tunglesid inimesed tema ümber, et Jumala sõna kuulda. ² Jeesus märkas kaldal kaht paati, mille olid jätnud sinna kalurid, kes oma võrke pesid. ³ Jeesus astus paati, sellesse, mis kuulus Siimonale, ja palus tal paadi vette tõugata, kaldast veidi eemale. Siis Jeesus istus paadis maha ja õpetas sealt rahvast.

⁴ Pärast seda kui ta kõnelemise oli lõpetanud, ütles ta Siimonale: „Mine välja sügavamasse vette ja lase oma võrgud püüdmiseks sisse.“

⁵ „Õpetaja, * nägime kogu öö tõsist vaeva, kuid ei püüdnud midagi. Aga kui sa nii ütled, siis lasen võrgud sisse,“ vastas Siimon.

⁶ Kui võrgud olid vees, täitis suur kalaparv võrgud nii, et need olid rebenemas. ⁷ Nad andsid märku kaaslastele teises paadis ja palusid neil appi tulla. Teised tulid ja mõlemad paadid said kalu täis. Paadid olid nii täis, et hakkasid vajuma.

⁸ Kui Siimon Peetrus nägi, mis oli juhtunud, langes ta Jeesuse ette põlvili. „Issand, hoia palun minust eemale, sest ma olen patune inimene!“ hüüatas ta. ⁹ Sest tema ja kõik, kes olid temaga koos, olid maale tõmmatud kalasaagist hämmastuses. ¹⁰ Jaakobus ja Johannes, Sebedeuse pojad, Siimona kaaskalurid, tundsid sama.

* 5:5 5:5. Siin kasutatud sõna „õpetaja“ ei ole kreeka keeles sama, mis salmis 8. Sageli tõlgitakse see kui „meister“ või „isand“, aga selline pöördumisvorm ei ole kaasaegses keeles tavapärane.

„Ära karda,“ ütles Jeesus Siimonale. „Sest nüüdsest peale püüad sa inimesi!“ ¹¹ Nõnda siis vedasid nad paadid kaldale, jätsid kõik maha ja järgnesid Jeesusele.

¹² Kord kui Jeesus külastas üht linna, kohtus ta mehega, kel oli väga raske pidalitõbi. Mees heitis näoli maha ja anus Jeesust: „Palun, Issand, kui sa tahad, võid sa mind puhtaks teha.“[†]

¹³ Jeesus sirutas käe ja puudutas meest. „Ma tahan,“ ütles ta. „Saa puhtaks!“ Pidalitõbi kadus otsekohe.

¹⁴ „Ära kellelgi midagi ütle,“ õpetas Jeesus teda. „Mine ja näita end preestrile ja too oma tervenemise tõestuseks Moosese seaduses nõutud tseremoniaalohvrid.“[‡]

¹⁵ Ikkagi levisid kuuldused Jeesusest üha enam ja enam. Suured rahvahulgad tulid Jeesust kuulama ja oma haigustest terveks saama. ¹⁶ Aga sageli tõmbus Jeesus vaiksesse paika ja palvetas.

¹⁷ Ühel päeval, kui Jeesus õpetas, istusid seal ka variserid ja vaimulikud õpetajad, kes olid tulnud kogu Galileast, Juudamaalt ja Jeruusalemmast. Issanda vägi tervendada oli temaga, nii et ta suutis inimesi terveks teha. ¹⁸ Mõned mehed tulid ja kandsid mati peal halvatud meest. Nad üritasid teda sisse viia, et teda Jeesuse ette asetada. ¹⁹ Kuid nad ei suutnud läbi rahva teed leida, seega läksid nad üles katusele ja tegid katusekivide vahele augu. Seejärel lasksid nad

[†] **5:12** 5:12. Mõistagi igatses mees pidalitõvest tervenda, kuid pidalitõbi muutis ta tseremoniaalselt ebapuhtaks. Nii et puhtaks saamine ei tähendanud üksnes haigusest tervenemist, vaid ka ühiskonda vastuvõtmist. [‡] **5:14** 5:14. Vt 3. Moosese 14:1–32.

mehe koos matiga alla, otse rahva sekka, Jeesuse ette.

²⁰ Kui Jeesus nägi, missugune usk oli neil temasse, ütles ta mehele: „Sinu patud on andeks antud.“

²¹ Vaimulikud õpetajad ja variserid hakkasid selle üle arutlema. „Kes ta on, et niimoodi Jumalat teotab?“ küsisid nad. „Kes võib patte andeks anda? Ainult Jumal võib seda teha!“

²² Jeesus teadis, mida nad arutlevad, seepärast küsis ta neilt: „Miks te seda kahtluse alla seate?”

²³ Mis on lihtsam? Kas öelda, et sinu patud on andeks antud või „Tõuse püsti ja kõnni!“?

²⁴ Kuid ma tõestan teile, et inimese Pojal on õigus siin maa peal patte andeks anda.“ Seejärel ütles ta halvatud mehele: „Ma ütlen sulle: tõuse üles, võta oma matt ja mine koju.“

²⁵ Jalamaid tõusis mees nende ees püsti. Ta võttis mati, mille peal ta oli lamanud, ning läks Jumalat ülistades koju. ²⁶ Kõik olid juhtunust täielikult jahmunud ning suures aukaratuses ülistasid nad Jumalat, öeldes: „See, mida me täna nägime, oli hämmastav!“

²⁷ Hiljem, kui Jeesus oli linnast lahkumas, nägi ta maksukogujat nimega Leevi oma tolliputkas istumas.

„Järgne mulle,“ ütles Jeesus talle. ²⁸ Leevi tõusis püsti, jättis kõik sinnapaika ja järgnes Jeesusele.

²⁹ Leevi korraldas oma kodus Jeesuse auks suure pidusöögi. Rahva hulgas, kes koos nendega sõi, oli palju maksukogujaid ja teisi. Kuid variserid ja vaimulikud õpetajad kurtis Jeesuse

jüngritele, öeldes: ³⁰ „Miks te sööte ja joote koos maksukogujate ja patustega?“

³¹ „Arsti ei vaja terved, vaid haiged,“ vastas Jeesus. ³² „Ma ei tulnud kutsuma meeleeparandusele neid, kes elavad õigesti. Ma tulin kutsuma patuseid.“

³³ „Aga Johannese jüngrid paastuvad sageli ja palvetavad ning variseride jüngrid samuti. Kuid sinu jüngrid seda ei tee, nad käivad söömas ja joomas,“ ütlesid nad talle.

³⁴ „Kas peiupoisid peaksid paastuma sel ajal, kui peigmees on nende juures?“ küsis Jeesus.

³⁵ „Ei, aga tuleb aeg, mil peigmees võetakse nende juurest ära. Küll nad siis paastuvad.“

³⁶ Siis esitas ta neile näitliku selgituse: „Uute rõivaste küljest ei rebita paika, et vanu rõivaid lappida. Muidu oleks uued rõivad rikutud ja uult pärit paik ei sobiks vanale. ³⁷ Värsket veini ei panda vanadesse nahklähkritesse, sest kui seda teha, rebeneksid vanad lähkrid värske veini tõttu. Siis läheks raisku nii vein kui ka veinilähkrid. ³⁸ Värske vein pannakse uutesse lähkritesse. ³⁹ Ja pärast vana veini joomist ei soovi keegi värsket veini, sest öeldakse, et „vana maitseb hästi“.“

6

¹ Ühel hingamispäeval, kui Jeesus läks läbi viljapõldude, hakkasid tema jüngrid viljapäid korjama, hõõrusid neid käte vahel* ja sõid teri.

* **6:1** 6:1. Et terade ümbert kestad ehk aganad eemaldada. Variserid pidasid seda rehepeksuga samaväärseks.

² Mõned variserid küsisid temalt: „Miks te teete seda, mida ei ole hingamispäeval lubatud teha?“

³ Jeesus vastas: „Kas te ei ole lugenud, mida tegi Taavet, kui tal ja tema meestel kõht tühi oli? ⁴ Kuidas nad läksid Jumala kotta ja võtsid pühitsetud leiba? Ta sõi seda ja andis ka oma meestele. See ei olnud samuti lubatud. Pühitsetud leib on üksnes preestrite jaoks.“

⁵ Siis ütles ta neile: „Inimese Poeg on hingamispäeva Issand.“

⁶ Ühel teisel hingamispäeval läks ta sünagoogi õpetama. Seal oli üks mees, kelle parem käsi oli vigane. ⁷ Vaimulikud õpetajad ja variserid jälgisid Jeesust teraselt, et näha, kas ta teeb hingamispäeval terveks. Nad tahtsid leida midagi, milles teda süüdistada.

⁸ Kuid Jeesus teadis, mida nad mõtlesid. Ta ütles vigase käega mehele: „Tõuse püsti ja seisa siia kõigi ette.“ Mees tõusis ja jäi seisma.

⁹ Seejärel pöördus Jeesus nende poole ja ütles: „Ma küsin teilt midagi. Kas on seaduspärane teha hingamispäeval head või halba? Elu päästa või seda hävitada?“

¹⁰ Ta vaatas kõiki, kes olid seal tema ümber. Siis ütles ta mehele: „Siruta käsi välja.“ Mees tegi seda ja tema käsi sai nagu uueks. ¹¹ Aga nad said maruvihaseks ning hakkasid arutama, mida nad saaksid Jeesusega teha.

¹² Ühel päeval üsna varsti pärast seda läks Jeesus üles mäele palvetama. Ta jäi sinna kogu ööks ja palvetas Jumala poole. ¹³ Kui saabus hommik, kutsus ta kokku oma jüngrid

ja valis neist välja kaksteist. Need on apostlite nimed: ¹⁴ Siimon (keda Jeesus hüüdis ka Peetruseks), tema vend Andreas, Jaakobus, Johannes, Filippus, Bartolomeus, ¹⁵ Matteus, Toomas, Alfeuse poeg Jaakobus, revolutsionäär Siimon, ¹⁶ Jaakobuse poeg Juudas ja Juudas Iskariot (kellest sai äraandja).

¹⁷ Jeesus läks koos nendega mäelt alla ja peatus kohas, kus oli veidi tasast maad. Sinna oli kogunenud rahvahulk tema jüngritest ja paljudest teistest inimestest kogu Juudamaalt, Jeruusalemmast ning mere äärest Tüürorest ja Siidonist, et teda kuulata ja oma haigustest terveks saada. ¹⁸ Need, keda vaevasid kurjad vaimud, said ka terveks. ¹⁹ Kõik rahva hulgast üritasid teda puudutada, sest temast lähtus vägi ja tervendas nad kõik.

²⁰ Oma jüngreid vaadates ütles Jeesus neile: ²¹ „Kui õnnelikud olete teie, kes olete vaesed, sest Jumala riik on teie päralt! Kui õnnelikud olete teie, kellel praegu on nälg, sest te saate süüa nii palju kui vaja! Kui õnnelikud olete teie, kes te praegu nutate, sest te saate naerda!

²² Kui õnnelikud te olete, kui inimesed teid vihkavad, teid kõrvale jätavad, solvavad ja teie nimega kurja vannuvad minu, inimese Poja pärast. ²³ Kui tuleb see päev, olge õnnelikud. Hüpake rõõmust, sest suur on teie tasu taevas. Ärge unustage,[†] et nende esiisad kohtlesid prohveteid täpselt samamoodi.

[†] **6:23** 6:23. Mitte otsesõnu. Ka salm 26.

²⁴ Aga kui kurvad olete teie, kes olete rikkad, sest te olete oma tasu juba kätte saanud! ²⁵ Kui kurvad olete teie, kel praegu on kõht täis, sest te hakkate nälga tundma! Kui kurvad olete teie, kes te praegu naerate, sest te hakkate leinama ja nutma! ²⁶ Kui kurvad olete teie, kui kõik teid ülistavad! Ärge unustage, et teie esiisad ülistasid valeprohveteid täpselt samamoodi.

²⁷ Aga ma ütlen teile, kes te kuulate: armastage oma vaenlasi. Tehke head neile, kes teid vihkavad. ²⁸ Önnistage neid, kes teid neavad. Palvetage nende eest, kes teid halvasti kohtlevad. ²⁹ Kui keegi lööb sind ühe põse peale, pööra ette teine põsk. Kui keegi võtab su kuue, siis ära takista tal ka sinu särki võtta. ³⁰ Anna igaühele, kes sinult küsib. Kui keegi võtab sinult midagi, ära küsi seda tagasi. ³¹ Tehke teistele seda, mida soovite, et nad teile teeksid.

³² Kui armastate neid, kes teid armastavad, miks peaksite selle eest mingit tunnustust saama? Isegi patused armastavad neid, kes neid armastavad. ³³ Kui teete head neile, kes teile head teevad, miks oleksite siis mingit tunnustust väärt? Patused teevad samamoodi. ³⁴ Kui laenate raha ja ootate, et see tagasi makstakse, siis miks oleksite selle eest tunnustust väärt? Ka patused laenavad teistele patustele ja ootavad, et laenatu tagasi makstakse. ³⁵ Ei, armastage oma vaenlasi, tehke neile head ja laenake ilma tagasimaksmist ootamata. Siis saate suure tasu ja te olete Kõigekõrgema Jumala lapsed, sest tema on tänamatute ja õelatega lahke. ³⁶ Olge kaastundlikud, nagu teie Isa on kaastundlik.

³⁷ Äрге mõistke kohut,[‡] siis ei mõisteta ka teie üle kohut; ärge mõistke hukka, siis ei mõisteta ka teid hukka; andke andeks, siis antakse ka teile andeks; ³⁸ andke, siis antakse teile heldelt tagasi. Kui teile antavat välja mõõdetakse, siis surutakse see kokku, et saaks rohkem lisada, nii et see voolab üle ääre ja pudeneb teile sülle! Sest see, kui palju te annate, määrab ära, kui palju te saate.“§

³⁹ Seejärel illustreeris ta mõtet: „Kas pime inimene saab teist juhtida? Kas nad mõlemad ei kukuks auku? ⁴⁰ Kas õpilased teavad rohkem kui õpetaja? Ainult siis, kui nad on kõik ära õppinud, siis on nad nagu nende õpetaja. ⁴¹ Miks sa oled nii mures pinna pärast oma venna silmas, kui sa isegi ei märka palki omaenda silmas? ⁴² Kuidas sa saad öelda oma vennale: „Vend, luba ma võtan su silmast pinna välja“, kui sa isegi ei näe palki, mis on su enda silmas? Silmakirjatseja! Võta kõigepealt oma silmast palk välja ja siis suudad piisavalt hästi näha, et oma venna silmast pind välja võtta.

⁴³ Hea puu ei anna halba vilja ega halb puu head vilja. ⁴⁴ Puu tunneb ära tema viljast. Viigimarju ei nopita kibuvitsapõõsast ega viinamarju murakapõõsast. ⁴⁵ Head inimesed toovad välja head sellest heast, mida nad väärtuslikuks peavad ja on endas talletanud. Halvad inimesed toovad välja halba sellest halvast, mida nad on endas talletanud. See, mis täidab mõtteid, pudeneb sõnades välja.

‡ **6:37** 6:37. Või „kritiseerige“. § **6:38** 6:38. Või „sest nii, kuidas te mõõdate seda, mida annate, nii mõõdetakse seda, mida saate“.

⁴⁶ Miks te siis vaevute hüüdma mind „Issand, Issand“, kui te ei tee seda, mida ma ütlen? ⁴⁷ Ma toon teile näite inimesest, kes tuleb minu juurde, kuulab mu õpetusi ja järgib neid. ⁴⁸ See inimene on nagu maja ehitav mees. Ta kaevab sügavale ja rajab vundamendi kõvale kaljule. Kui jõgi tungib üle kallaste ja tulvavesi paiskub vastu maja, siis maja ei saa kahju, sest on nii hästi ehitatud. ⁴⁹ Inimene, kes mind kuuleb, aga ei tee, mida ma ütlen, on nagu mees, kes ehitab ilma vundamendita maja. Kui tulvavesi paiskub maja vastu, variseb see silmapilkselt kokku – see hävib täielikult.“

7

¹ Kui Jeesus lõpetas rahvale kõnelemise, läks ta Kapernauma. ² Seal elas üks sadakonnaülem, kel oli tema jaoks väga väärtuslik sulane, kes oli suremas haige. ³ Kui sadakonnaülem kuulis Jeesusest, saatis ta mõned juuda vanemad tema juurde, et paluda tal tulla ja tema sulane terveks teha.

⁴ Kui vanemad tulid Jeesuse juurde, palusid nad teda väga, öeldes: „Palun tule ja tee, mida ta palub. Ta on sinu abi väärt, ⁵ sest ta armastab meie rahvast ja ehitas meile sünagoogi.“

⁶ Jeesus läks nendega kaasa ja kui nad majale lähenesid, saatis sadakonnaülem mõned sõbrad Jeesusele vastu talle ütleva: „Issand, ära tee endale vaeva minu majja tulemisega, sest ma ei ole seda väärt. ⁷ Ma ei pidanud ennast isegi nii palju väärt olevat, et sinu juurde tulla. Anna lihtsalt käsk ja mu sulane saab terveks. ⁸ Sest ma

ise olen kõrgemate ohvitseride võimu all ning ka minu võimu all on sõdureid. Ma käsin ühel minna, ja ta läheb, ning teisel tulla, ja ta tuleb. Ma käsin oma sulasel midagi teha, ja ta teeb seda.”

⁹ Kui Jeesus seda kuulis, oli ta rabatud. Ta pöördus teda järgiva rahva poole ja ütles: „Ma ütlen teile, ma ei ole sellist usku leidnud isegi Iisraelist.“ ¹⁰ Siis läksid sadakonnaülema sõbrad tagasi koju ja leidsid sulase hea tervise juures olevat.

¹¹ Varsti pärast seda läks Jeesus linna nimega Nain, temaga kaasas olid tema jüngrid ja suur rahvahulk.

¹² Kui ta linnaväravale lähenes, tuli sealt vastu matuserongkäik. Mees, kes oli surnud, oli lesknaise ainus poeg, ning naisega oli kaasas üsna suur hulk rahvast. ¹³ Kui Issand naist nägi, täitis teda kaastunne naise vastu. „Ära nuta,“ ütles ta naisele. ¹⁴ Jeesus läks kirstu juurde ja puudutas seda ning kirstukandjad peatusid.

Jeesus ütles: „Noormees, ma ütlen sulle, tõuse üles!“ ¹⁵ Surnud mees tõusis istukile ja hakkas rääkima ning Jeesus andis ta tema emale tagasi.

¹⁶ Aukartus täitis kõiki sealviibijaid ja nad ülistasid Jumalat, öeldes: „Meie hulgast on tõusnud suur prohvet“ ja „Jumal on oma rahva juures käinud.“ ¹⁷ Kuuldused Jeesusest levisid üle kogu Juudamaa ja kaugemalegi.

¹⁸ Johannese jüngrid rääkisid Johannesele kõigest sellest. ¹⁹ Johannes kutsus oma kaks jüngrit ning käskis neil minna Jeesuse juurde ja küsida: „Kas sina oled see, keda oleme oodanud, või peaksime ootama kedagi teist?“ ²⁰ Kui nad

Jeesuse juurde tulid, ütlesid nad: „Ristija Johannes saatis meid sinu juurde küsima: „Kas sina oled see, keda oleme oodanud, või peaksime ootama kedagi teist?““

²¹ Just sel ajal tegi Jeesus palju inimesi terveks nende haigustest, vaevustest ja kurjadest vaimudest ning tegi pimedaid nägijaks.

²² Jeesus vastas Johannese jüngritele: „Minge ja jutustage Johannesele, mida te olete näinud ja kuulnud. Pimedad näevad, jalutud kõnnivad, pidalitõbised saavad terveks, kurdid kuulevad, surnud ärkavad ellu, vaestele kuulutatatakse head sõnumit. ²³ Kui hea on see neile, kes minu pärast ei solvu!“

²⁴ Pärast Johannese käskjalgade lahkumist hakkas Jeesus rahvale rääkima: „Johannesest: mida te ootasite, kui läksite välja kõrbesse teda vaatama? Tuule käes õõtsuvat pilliroogu? ²⁵ Kas tulite vaatama uhketesse rõivastesse rietatud meest? Ei, need, kel on toredad rõivad ja kes elavad luksuslikult, on paleedes. ²⁶ Kas te otsisite prohvetit? Jah, seda ta on, ja ma ütlen teile, ta on palju rohkem kui prohvet.

²⁷ Pühakirjas on tema kohta kirjutatud: „Vaata, ma saadan oma käskjala sinu eel sulle teed valmistama.“*

²⁸ Ma ütlen teile, ükski naisest sündinu ei ole Johannesest suurem, aga isegi kõige tähtsusetum inimene Jumala riigis on temast suurem!“

* **7:27** 7:27. Tsiteeritud Malaki 3:1.

29 Kui nad kuulsid seda, siis nad kõik – isegi maksukogujad – järgisid seda, mis Jumala sõnul on hea ja õige, sest Johannes oli neid ristitud. 30 Kuid variserid ja vaimulikud õpetajad hülgasid selle, mida Jumal soovis, et nad teeksid, sest nad ei olnud lasknud end Johannesel ristida.

31 „Millega peaksin neid inimesi võrdlema?“ küsis Jeesus. „Missugused nad on? 32 Nad on nagu turuplatsil istuvad lapsed, kes ütlevad üksteisele: „Me mängisime teile flööti, aga te ei tantsinud; me laulsime, aga te ei nutnud.“ 33 Kui Ristija Johannes tuli, ei söönud leiba ega joonud veini, siis te ütlesite, et ta on kurjast vaimust vaevatud. 34 Nüüd on siin inimese Poeg, sööb ja joo koos inimestega, aga teie ütlete: „Vaadake, ta veedab oma aega liiga palju süües ja liiga palju veini juues.† Pealegi on ta maksukogujate ja patuste sõber.“ 35 Ometi tõestavad Jumala teede mõistlikkust kõik, kes teda järgivad!“‡

36 Üks variseridest kutsus Jeesuse enda juurde sööma. Jeesus läks variseri majja ja istus maha sööma. 37 Üks selle linna naine, kes oli patune,§ sai teada, et Jeesus sööb variseri kodus. See naine läks sinna, kaasas alabasternõu parfüümiga. 38 Ta põlvitas Jeesuse kõrvale, kastis oma pisaratega ta jalad märjaks ja kuivas

† 7:34 7:34. Need viimasena kasutatud sõnad näitavad liialdamist, erinevalt varem samas salmis kasutatud põhisõnadest.

‡ 7:35 7:35. Ilmselt vanasõna. Sõna-sõnalt „Tarkuse õigsust tõestavad kõik tema lapsed“, tähenduses, et tagajärjed on tõestuseks. § 7:37 7:37. Tavaliselt mõistetakse seda

tähenduses, et ta elas ebamoraalset elu.

neid oma juustega. Ta suudles tema jalgu ja valas siis neile parfüümi.

³⁹ Kui variser, kes oli Jeesuse kutsunud, nägi seda, ütles ta endamisi: „Kui see mees oleks tõesti prohvet, siis ta teaks, kes on see naine, kes teda puudutab, ja missugune inimene ta on – et ta on patune!“

⁴⁰ Jeesus hakkas kõnelema ja ütles: „Siimon, mul on sulle midagi öelda.“

„Räägi, Õpetaja,“ vastas Siimon.

⁴¹ „Ükskord olid kaks inimest rahalaenajale võlgu. Üks oli võlgu viissada denaari,* teine ainult viiskümmend. ⁴² Kumbki ei suutnud võlga tagasi maksta, seega laenaja kustutas võlad. Kumb neist teda rohkem armastab?“

⁴³ „See, kellel suurem võlg kustutati, ma arvan,“ vastas Siimon.

„Sul on täiesti õigus,“ ütles Jeesus. ⁴⁴ Naise poole pöördudes ütles ta Siimonale: „Kas näed seda naist? Kui ma tulin sinu majja, ei andnud sa mulle vett jalgade pesemiseks. Kuid tema on pesnud mu jalgu oma pisaratega ja oma juustega neid kuivatanud. ⁴⁵ Sa ei suudelnud mind, kuid sellest ajast peale, kui ma sisse tulin, ei ole tema lakanud mu jalgu suudlemast. ⁴⁶ Sa ei võidnud mu pead õliga,† kuid tema valas mu jalgadele parfüümi. ⁴⁷ Nii et ma ütlen sulle, tema paljud patud on andeks antud, sellepärast ta nii

* **7:41** 7:41. Denaar võrdus ühe päeva palgaga. † **7:46** 7:46. Külalislahkuse ja austuse märk.

väga armastabki.‡ Aga kellele on vähe andeks antud, armastab ainult vähe.“⁴⁸ Siis ütles Jeesus naisele: „Sinu patud on sulle andeks antud.“

⁴⁹ Need, kes koos temaga istusid ja söid, hakkasid isekeels rääkima ja ütlesid: „Kes ta on, et annab koguni patte andeks?“⁵⁰ Kuid Jeesus ütles naisele: „Sinu usk on sind päästnud, mine rahus.“

8

¹ Varsti pärast seda käis Jeesus ringi linnades ja külates ning kuulutas head sõnumit Jumala riigist. Kaksteist jüngrit käisid koos temaga, ² peale selle hulga naisi, kelle ta oli kurjadest vaimudest ja haigustest terveks teinud: Maarja, keda hüütakse Magdaleenaks, kellest ta oli seitse kurja vaimu välja ajanud; ³ Johanna, Heroodese kojaülema Kuusase naine; Susanna ja veel paljud teised, kes teda oma isiklike vahenditega toetasid.

⁴ Kord, kui oli kogunenud suur hulk inimesi, kes olid tulnud paljudest linnadest teda vaatama, hakkas Jeesus neile kõnelema ja kasutas näitlikustamiseks jutustust. ⁵ „Üks põllumees läks välja külvama. Kui ta seemet laiali puistas, kukkus osa sellest tee peale, kus inimesed selle jalgade alla trampisid ja linnud ära söid. ⁶ Osa seemnest kukkus kivisele pinnale ja kui seeme oli idanenud, närbusid võrsed

‡ 7:47 7:47. Vahel mõistetakse seda salmi, nagu tooks naise armastus suure andestuse. Kuid kontekst (eriti salm 43) selgitab, et just andestuse suurus kutsub esile suure armastuse.

niiskuse puudumise tõttu. ⁷ Osa seemneid kukkus ohakate sekka ja kui mõlemad kasvasid, lämmatasid ohakad vilja ära. ⁸ Osa seemnest kukkus hea maa peale ning andis hiljem saaki sada korda rohkem sellest, mis oli külvatud.“ Kui ta oli seda rääkinud, hüüdis ta: „Kui teil on kõrvad, siis kuulake!“

⁹ Aga tema jüngrid küsisid talt: „Mida see mõistujutt tähendab?“

¹⁰ Jeesus vastas: „Teile on antud võimalus heita pilk Jumala riigi saladustesse, kuid ülejäänutele on antud mõistujutud, et „isegi kui nad näevad, siis nad tegelikult ei näe, ja kuigi nad kuulevad, ei saa nad tegelikult aru.“*

¹¹ Selle mõistujutu tähendus on järgmine: seeme on Jumala sõna. ¹² Seemned, mis kukuvad tee peale, on need, kes kuulevad sõnumit, kuid kurat tuleb ja näppab tõe nende mõistusest ära, nii et nad ei usu Jumalasse ega saa päästetud.

¹³ Seemned, mis kukuvad kivisele pinnale, on need, kes kuulevad sõnumit ja võtavad selle rõõmuga vastu, kuid neil ei ole juuri. Mõnda aega nad usuvad, aga kui tulevad rasked ajad, annavad nad alla. ¹⁴ Seemned, mis kukuvad ohakate sekka, on need, kes kuulevad sõnumit, kuid selle elu asjad – mured, rikkus, lõbud – lämmatavad selle, nii et nad ei kannu vilja.

¹⁵ Heasse mulda külvatud seemned on need, kes on siirad ja teevad seda, mis on õige. Nad kuulevad tõesõnumit, haaravad sellest kinni ning annavad püsivuse tõttu head saaki.

* **8:10** 8:10. Tsiteeritud Jesaja 6:9.

16 Ei süüdata lampi, et seda siis ämbriga katta või voodi alla peita. Ei, lamp asetatakse lambijalale, et kõik, kes sisse tulevad, näeksid selle valgust. 17 Sest ei ole midagi varjatut, mis ei saaks avalikuks; ei ole midagi salajast, mis ei saaks teatavaks ja selgeks.

18 Nii et pange tähele, kuidas te kuulete.† Neile, kes on vastu võtnud, antakse juurde; neilt, kes vastu ei võta, võetakse ära isegi see, mis neil enda arvates on!“

19 Siis jõudsid kohale Jeesuse ema ja vennad, kuid nad ei pääsenud läbi rahvahulga tema juurde. 20 Jeesusele öeldi: „Su ema ja vennad on väljas. Nad tahavad sind näha.“

21 „Mu ema ja vennad on need, kes kuulevad Jumala sõna ja teevad, mida see käsib,“ vastas Jeesus.

22 Ühel päeval ütles Jeesus oma jüngritele: „Lähme üle järve teisele kaldale.“ Nii astusid nad paati ja asusid teele. 23 Kui nad seilasid, jäi Jeesus magama ja alla järvele tuli torm. Paat hakkas veega täituma ja oli oht põhja minna. 24 Nad läksid Jeesuse juurde ja äratasid ta üles „Õpetaja, õpetaja, me upume!“ ütlesid nad. Jeesus ärkas üles ning käskis tuulel ja tormistel lainetel vaikida. Nii juhtuski ja kõik oli rahulik.

25 „Kus on teie usk?“ küsis ta neilt. Kohkunult ja hämmastunult ütlesid nad üksteisele: „Kes see siis on? Ta käsib tuuli ja vett ja need kuuletuvad talle!“

† **8:18** 8:18. „Kuulma“ tähendab siin Jumala sõnumit kuulama ja seda järgima.

²⁶ Nad seilasid üle järve gerasalaste territooriumile, mis asub Galilea vastaskaldal. ²⁷ Kui Jeesus astus paadist välja kaldale, tuli talle linnast vastu kurjast vaimust vaevatud mees. Pikka aega ei olnud ta riideid kandnud ega majas elanud. Ta elas hauakambrites. ²⁸ Kui ta Jeesust nägi, hakkas ta karjuma, langes Jeesuse jalge ette maha ja küsis valju häälega: „Mida sa minust tahad, Jeesus, Kõigekõrgema Jumala Poeg? Ära piina mind, ma anun sind!“ ²⁹ Sest Jeesus oli juba käskinud kurjal vaimul mehest lahkuda. See oli sageli teda oma valdusesse võtnud ning hoolimata sellest, et teda oli kettide ja vangiraudadega kinni pandud, lõhkus ta ketid ning kuri vaim oli teda kõrbesse kihutanud.

³⁰ „Mis su nimi on?“ küsis Jeesus talt. „Legion,“[‡] vastas ta, sest temasse oli sisenenud palju kurje vaimu. ³¹ Nad palusid, et Jeesus ei käsiks neil minna tühjusesse. § ³² Lähedal asuval mäenõlval oli söömas suur seakari ja kurjad vaimud anusid teda, et ta lubaks neil sigadesse minna. Jeesus andis neile loa, ³³ seega lahkusid kurjad vaimud mehest ja sisenesid sigadesse. Kari tormas järsku nõlva pidi alla järve ja uppus.

³⁴ Kui seakarjused nägid, mis juhtus, jooksid nad minema ning kuulutasid seda linnas ja maal. ³⁵ Rahvas läks välja vaatama, mis oli juhtunud. Kui nad tulid Jeesuse juurde, leidsid nad mehe, kes oli kurjadest vaimudest vabastatud. Ta istus Jeesuse jälgade juures, kandis riideid

‡ **8:30** 8:30. Või „palju“. § **8:31** 8:31. „Sügavikku“ või „põhjatusse auku“.

ja oli terve mõistuse juures. Rahvas hakkas kartma. ³⁶ Need, kes olid juhtunut näinud, selgitasid, kuidas kurjadest vaimudest vaevatud mees oli terveks saanud. ³⁷ Siis kõik Gerasa ümbruskonna rahvas palus Jeesusel lahkuda, sest neid valdas hirm. Nii astus ta paati ja läks tagasi. ³⁸ Mees, kes oli deemonitest vabaks saanud, palus, et ta võiks kaasa minna, kuid Jeesus saatis ta minema. ³⁹ „Mine koju tagasi ja räägi inimestele kõigest, mida Jumal on sinu heaks teinud,“ käskis Jeesus. Nõnda siis mees läks ja kõneles kogu linnas kõigest, mida Jeesus oli tema heaks teinud.

⁴⁰ Kui Jeesus tagasi tuli, oli kogunenud teda vastu võtma rahvahulk, kes teda innukalt ootas. ⁴¹ Üks neist oli mees nimega Jairus, sünagoogi ülem, kes tuli ja langes Jeesuse jalge ette. Ta anus, et Jeesus tuleks tema koju, ⁴² sest tema ainus tütar oli suremas. Ta oli umbes kaheistkümnepäevane.

Sel ajal kui Jeesus oli teel sinna, tungles tema ümber rahvahulk. ⁴³ Rahva seas oli üks naine, kes oli kaksteist aastat veritsemise all kannatanud. Ta oli kulutanud kogu oma vara arstide peale, kuid keegi neist ei olnud suutnud teda aidata. ⁴⁴ Ta lähenes Jeesusele selja tagant ja puudutas tema rüüd. Kohe lõppes veritsemine.

⁴⁵ „Kes mind puudutas?“ küsis Jeesus. Kõik ümberolijad eitasid puudutamist.

„Aga, õpetaja,“ ütles Peetrus, „sinu ümber tungleb rahvas ja nad müksavad sind kogu aeg.“

⁴⁶ „Keegi puudutas mind,“ vastas Jeesus. „Ma tean, sest vägi läks minust välja.“

⁴⁷ Kui naine mõistis, et ta ei saa märkamatuks jääda, astus ta värisedes esile ja langes Jeesuse jalge ette maha. Seal kõigi ees selgitas ta põhjust, miks ta oli Jeesust puudutanud, ja et ta oli silmapilkselt terveks saanud.

⁴⁸ Jeesus lausus talle: „Tütär, su usk on su terveks teinud, mine rahus.“

⁴⁹ Sel ajal kui ta alles rääkis, tuli keegi sünagoogi ülema kodust, et talle öelda: „Sinu tütar on surnud. Sul pole vaja enam Õpetajat tülitada.“

⁵⁰ Aga kui Jeesus seda kuulis, ütles ta Jairusele: „Ära karda. Kui sa usud, saab ta terveks.“

⁵¹ Kui Jeesus maja juurde jõudis, ei lubanud ta sisse kedagi peale Peetruse, Johannese ja Jaakobuse ning tüdruku isa ja ema. ⁵² Seal nutsid ja leinasid kõik inimesed tüdruku pärast.

„Ärge nutke,“ ütles Jeesus neile. „Ta ei ole surnud, ta lihtsalt magab.“ ⁵³ Nad naersid tema üle, sest nad teadsid, et tüdruk on surnud.

⁵⁴ Kuid Jeesus võttis tüdrukul käest kinni ja ütles valju häälega: „Mu laps, tõuse üles!“

⁵⁵ Tüdruk ärkas ellu* ja tõusis kohe püsti. Jeesus käskis neil talle midagi süüa anda.

⁵⁶ Tüdruku vanemad olid toimunust jahmunud, kuid Jeesus ütles, et nad ei räägiks sellest kellelegi.

9

¹ Jeesus kutsus kaksteist jüngrit kokku. Ta andis neile väe ja mõjuvõimu kõigi kurjade

* **8:55** 8:55. Sõna-sõnalt „tema hingus/vaim tuli tagasi“. Sõna hinguse ja vaimu kohta on sama.

vaimude üle ning võime haigustest terveks teha. ² Siis saatis ta nad Jumala riigist kuulutama ja haigeid terveks tegema.

³ „Ärge võtke midagi teekonnale kaasa,“ ütles ta neile. „Ei käimiskeppi ega kotti, ei leiba ega raha, isegi mitte teisi riideid. ⁴ Kuhu majja te iganes sisenete, sinna jääge, ja kui lahkute sellest majast, siis lahkuge sellest paigast. ⁵ Kui inimesed keelduvad teid vastu võtmast, siis raputage linnast lahkudes tolmu oma jalgadelt hoiatuseks nende vastu.“ ⁶ Nad lahkusid ja läksid ümberkaudsetesse küladesse, kuulutasid head sõnumit ja tegid haigeid terveks kõikjal, kuhu nad läksid.

⁷ Nelivürst Herodes kuulis kõigest, mis toimus,* ja ta oli väga hämmeldunud. Mõned ütlesid, et Johannes on surnuist üles tõusnud, ⁸ teised, et Eelija on ilmunud ning mõned, et üks vanaaja prohvetitest on tagasi tulnud.

⁹ Herodes ütles: „Ma olen kindel,† et lasin Johannesel pea maha võtta. Kes siis on see mees? Ma kuulen tema kohta kõiki neid asju.“ Ja ta üritas leida võimalust Jeesusega kohtumiseks.

¹⁰ Kui apostlid tagasi tulid, rääkisid nad Jeesusele, mida nad olid teinud. Seejärel lahkus ta koos nendega ja läks linna nimega Betsaida. ¹¹ Kuid rahvas sai teada, kuhu ta läks, ning järgnes talle sinna. Ta võttis nad vastu ja selgitas neile Jumala riiki ning tegi terveks need, kes vajasisid tervendamist.

* **9:7** 9:7. Eeskätt seoses Jeesusega. † **9:9** 9:9. Mitte otsesõnu; seda näitab fakt, et ta räägib endast rõhutatult.

12 Õhtupoole tulid kaksteist jüngrid tema juurde ja ütlesid: „Sa peaksid rahva nüüd ära saatma, et nad saaksid minna lähedal asuvasse küladesse ja majapidamistesse ning otsida endale ööbimiskoha ja toitu. Siin, kus me oleme, ei ole midagi.“

13 „Andke teie neile midagi süüa!“ ütles Jeesus.

„Kõik, mis meil siin on, on viis leiba ja kaks kala. Kui sa just ei taha, et me läheksime kõigile süüa ostma,“ vastasid nad. 14 Kohal oli umbes viis tuhat meest.

„Pange nad umbes viiekümnestesse rühmadesse istuma,“ käskis ta oma jüngrid. 15 Jüngrid tegid nii, ja kõik istusid maha. 16 Jeesus võttis viis leiba ja kaks kala ning taeva poole vaadates õnnistas toitu ja tegi selle tükkideks. Ta andis jüngritele järjest toitu, et nad jagaksid seda rahvale. 17 Kõik sõid, kuni kõht sai täis, ja seejärel koguti kokku kaksteist korvitäit jääke.

18 Üks teine kord, kui Jeesus palvetas omaette ja temaga koos olid ainult tema jüngrid, küsis ta neilt: „Kes ma kogu selle rahvahulga arvates olen?“

19 „Mõni arvab, et Ristija Johannes, teised arvavad, et Eelija, ning mõned ütlevad, et üks vanaaja prohvetitest on surnuist üles tõusnud,“ vastasid nad.

20 „Aga kuidas on teiega?“ küsis ta. „Kes ma teie arvates olen?“

„Jumala Messias,“ vastas Peetrus.

²¹ Jeesus keelas neil rangelt sellest kellelegi rääkida. ²² „Inimese Poeg peab kogema kohutavaid kannatusi,“ ütles ta. „Rahva vanemad, ülempreestrid ja vaimulikud õpetajad hülgavad ta. Ta surmatakse, kuid kolmandal päeval tõuseb ta surnuist üles.“

²³ „Kui keegi tahab mind järgida, siis peab ta ennast salgama, iga päev oma risti võtma ja mind järgima,“ rääkis Jeesus neile kõigile.

²⁴ Sest kui tahate oma elu säästa, siis kaotate selle; ja kui kaotate oma elu minu pärast, päästate selle. ²⁵ Mis kasu oleks teil kogu maailmast, kui oleksite lõpuks kadunud või hävitatud?

²⁶ Kui te häbenete mind ja minu sõnumit, häbeneb inimese Poeg teid, kui ta tuleb oma hiilguses ning Isa ja pühade inglite hiilguses. ²⁷ Ma räägin teile tõtt: mõned siinseisjaist ei maitse surma enne, kui näevad Jumala riiki.“

²⁸ Umbes kaheksa päeva pärast sellest rääkimist võttis Jeesus Peetruse, Johannese ja Jaakobuse kaasa ning läks üles mäele palvetama. ²⁹ Sel ajal kui ta palvetas, muutus tema näo välimus ning riided muutusid pimestavalt valgeks. ³⁰ Säravas hiilguses ilmus kaks meest. Need olid Mooses ja Eelija. Nad hakkasid Jeesusega rääkima. ³¹ Nad kõnelesid tema surmast,‡ mis pidi peagi Jeruusalemmas aset leidma.

³² Peetrus ja teised magasid. Kui nad ärkasid, nägid nad Jeesust hiilguses ja kaht meest tema kõrval seismas. ³³ Kui kaks meest hakkasid lahkuma, ütles Peetrus Jeesusele: „Õpetaja, siin

‡ **9:31** 9:31. Sõna-sõnalt „lahkumisest“.

on hea olla. Teeme mõne varjualuse: ühe sulle, ühe Moosesele ja ühe Eelijale.“ Tegelikult ei teadnud ta, mida ta räägib.

³⁴ Kui ta alles rääkis, tuli pilv ja laienes nende üle. Nad olid pilvesse sisenedes kohkunud.

³⁵ Pilvest kõneles hääl, mis ütles: „See on minu Poeg, Valitu. Kuulake teda!“ ³⁶ Kui hääl kõnelemise lõpetas, oli Jeesus seal üksinda. Nad hoidsid selle enda teada ega rääkinud tol ajal kellelegi, mida nad olid näinud.

³⁷ Järgmisel päeval, kui nad mäelt alla tulid, ootas Jeesust tohutu suur rahvahulk. ³⁸ Üks mees rahva seast hüüdis: „Õpetaja, palun vaata mu poega! Ta on mu ainus laps. ³⁹ Üks vaim vaevab teda ja ta hakkab siis karjuma. See vaim tekitab talle krampe ja laseb suust vahtu välja voolata. See ei jäta teda üldse rahule ja tekitab palju valu. ⁴⁰ Ma palusin su jüngritel see vaim välja ajada, aga nad ei suutnud.“

⁴¹ „Missugune uskmatu ja rikutud rahvas te olete! Kui kauaks pean ma siia teie juurde jääma ja teid taluma?“ ütles Jeesus. „Too oma poeg siia!“ ⁴² Kohe kui poiss tuli, tekitas kuri vaim talle krambid ja heitis ta maha. Kuid Jeesus segas vahele, noomis kurja vaimu ja tervendas poisi ning andis ta tema isale tagasi. ⁴³ Kõik olid sellest Jumala väe ilmingust jahmunud. Aga kuigi kõik olid sellest hämmastunud, hoiatas Jeesus oma jüngreid: ⁴⁴ „Kuulake tähelepanelikult, mida ma teile räägin: inimese Poeg antakse ära inimeste kätte.“

⁴⁵ Aga nad ei saanud aru, mida ta sellega mõtles. Selle tähendus oli nende eest varjatud, nii et nad ei mõistnud selle mõtet ning nad kartsid temalt selle kohta küsida.

⁴⁶ Siis tekkis jüngrite keskel vaidlus, kes neist on suurim. ⁴⁷ Kuid Jeesus, teades, mille üle nad vaidlesid, valis ühe väikese lapse ja võttis ta enda kõrvale.

⁴⁸ Seejärel ütles ta neile: „Igauks, kes võtab selle väikese lapse vastu minu nimel, võtab vastu minu, ja kes võtab vastu minu, võtab vastu selle, kes mind läkitas. Kes iganes on teie seas väikseim, on suurim.“

⁴⁹ Johannes hakkas kõnelema ja ütles: „Õpetaja, me nägime, et keegi ajas sinu nimel välja kurje vaime, ja me püüdsime teda takistada, sest ta ei ole üks meist.“

⁵⁰ „Ärge takistage teda,“ vastas Jeesus. „Igaks, kes ei ole teie vastu, on teie poolt.“

⁵¹ Kui Jeesuse taevasse minemise aeg lähenes, otsustas ta minna Jeruusalemma. ⁵² Ta läkitas käskjalad enda eel Samaaria küladesse, et asjad tema jaoks valmis panna. ⁵³ Kuid inimesed ei võtnud teda vastu, sest ta oli otsustanud tõtata Jeruusalemma. ⁵⁴ Kui Jaakobus ja Johannes nägid seda, küsisid nad Jeesuselt: „Õpetaja, kas tahad, et kutsume tule taevast alla, et see põletaks nad ära?“ ⁵⁵ Kuid Jeesus pöördus ja noomis neid. ⁵⁶ Siis läksid nad edasi järgmisesse küllasse.

⁵⁷ Sel ajal kui nad kõndisid, ütles üks mees Jeesusele: „Ma järgnen sulle, kuhu iganes sa lähed!“

⁵⁸ Jeesus lausus mehele: „Rebastel on urud ja lindudel pesad, kuid inimese Pojal ei ole kohta, kuhu oma pead toetada.“

⁵⁹ Ta ütles ühele teisele mehele: „Järgne mulle!“ Aga mees vastas: „Õpetaja, las ma lähen kõigepealt koju ja matan oma isa.“

⁶⁰ „Las surnud matavad oma surnud,“ vastas Jeesus. „Sina mine ja kuuluta Jumala riiki.“

⁶¹ Veel üks mees ütles: „Issand, ma tahan sind järgida! Aga las ma kõigepealt lähen koju ja jätan oma perega hüvasti.“

⁶² Kuid Jeesus ütles talle: „Mitte keegi, kes on kord kündmist alustanud ja vaatab siis tagasi, ei kölba Jumala riiki.“

10

¹ Pärast seda määras Issand veel seitsekümmend* jüngrit ja saatis nad paarides kõigisse linnadesse ja paikadesse, mida tal oli plaanis külastada.

² „Lõikus on suur, aga tööliste arv on väike,“ ütles ta neile. „Paluge lõikuse Issandat, et ta saadaks välja töölisi oma põldudelt saaki koguma. ³ Nii et asuge teele: ma läkitan teid nagu lambaid huntide keskele. ⁴ Ärge võtke kaasa raha ega kotti ega lisasiandale ning ärge veetke aega lobisedes inimestega, keda kohtate. ⁵ Kuhu majja te iganes astute, öelge kõigepealt: „Rahu olgu sellele majale.“ ⁶ Kui seal elab rahumeelne inimene, siis jääb teie rahu tema peale; kui mitte, tuleb see teie juurde

* **10:1** 10:1. Mõnedes varajastest tekstides on see arv seitsekümmend kaks.

tagasi. ⁷ Jääge sellesse majja, sööge ja jooge, mida teile antakse, sest tööline on tasu väärt. Ärge käige majast majja. ⁸ Kui lähete linna ja sealsed elanikud võtavad teid vastu, siis sööge, mis teie ette pannakse, ⁹ ning tehke terveks need, kes on haiged. Öelge neile: „Jumala riik on teie juurde tulnud.“ ¹⁰ Aga kui sisenete linna ja sealsed elanikud ei võta teid vastu, käige läbi linnatänavate ja öelge: ¹¹ „Me pühime maha isegi tolmu, mis teie linnast on meie jalgade külge jäänud, et näidata teile oma hukkamõistu.† Aga te peaksite ära tundma selle: Jumala riik on tulnud.“

¹² Ma ütlen teile, kohtupäeval on Soodoma põli parem kui sellisel linnal. ¹³ Häbi olgu sul, Korasin! Häbi olgu sul, Betsaida! Sest kui need imed, mida olete teie näinud, oleksid juhtunud Tüüroses ja Siidonis, oleksid nad juba ammu kahetsenud ning kotiriides ja tuhas istunud. ¹⁴ Sellepärast on kohtus Tüürosel ja Siidoni parem kui teil. ¹⁵ Ja sina, Kapernaum, sind ei ülendata taevasse, sa lähed alla manalasse.

¹⁶ Igaüks, kes teid kuuleb, see kuuleb mind, ja igaüks, kes teid põlgab, see põlgab mind. Aga igaüks, kes mind põlgab, see põlgab seda, kes mind läkitas.“

¹⁷ Seitsekümmend jüngrit tulid tagasi suure vaimustusega ja rääkisid: „Issand, isegi kurjad vaimud teevad seda, mida me neid sinu nimel käsime!“

† **10:11** 10:11. Mitte otsesõnu „hukkamõistu“.

18 Jeesus vastas: „Ma nägin Saatanat otsekui välku taevast alla langemas. 19 Jah, ma olen andnud teile võime astuda madude ja skorpionide peale ning võita kõik vaenlase väed ja miski ei tee teile kahju. 20 Kuid ärge rõõmustage selle üle, et vaimud teevad seda, mida käsitate; olge lihtsalt rõõmsad, et teie nimed on taevas kirja pandud.“

21 Sel hetkel täitus Jeesus Püha Vaimu rõõmuga ja ütles: „Ma tänan sind, Isa, taeva ja maa Issand, et sa varjad neid asju mõistlike ja tarkade eest ning avaldad need lastele! Jah, Isa, sa oled nii toiminud oma heameele järgi.“

22 Mu Isa on andnud minu kätte kõik. Keegi ei mõista Poega, välja arvatud Isa, ja keegi ei mõista Isa, välja arvatud Poeg ning need, kellele Poeg otsustab teda ilmutada.“

23 Kui nad olid omapead, pöördus Jeesus jüngrite poole ja ütles neile: „Need, kes näevad seda, mida teie näete, peaksid väga õnnelikud olema! 24 Ma ütlen teile, paljud prohvetid ja kuningad on tahtnud näha seda, mida teie näete, kuid ei ole näinud, ning tahtnud kuulda seda, mida teie kuulete, kuid ei ole kuulnud.“

25 Kord tõusis püsti üks vaimuliku seaduse tundja ja üritas Jeesust lõksu püüda. „Õpetaja,“ küsis ta, „mida ma pean tegema, et saada igavene elu?“

26 „Mis on seaduses kirjas? Kuidas sa sealt loed?“ küsis Jeesus.

27 „Armasta Issandat, oma Jumalat, kogu oma südame ja kogu oma vaimu ja kogu oma jõu

ja kogu oma mõistusega ning armasta oma kaasinimest nagu iseennast,“[‡] vastas mees.

²⁸ „Sul on õigus,“ ütles Jeesus talle. „Tee seda ja sa elad.“

²⁹ Kuid mees soovis end õigustada ja küsis seega Jeesuselt: „Ja kes on siis mu kaasinimene?“

³⁰ Jeesus vastas, öeldes: „Üks mees läks Jeruusalemmast alla Jeerikosse. Teda ründasid röövliid, kes varastasid ta paljaks ja peksid teda ning jätsid ta teda surnuks pidades maha. ³¹ Siis juhtus, et üks preester tuli sama teed pidi. Ta nägi meest, kuid möödus temast teist teeäart pidi. ³² Seejärel tuli üks leviit. Aga kui ta jõudis sellesse kohta ja nägi meest, läks ka tema teist teeäart pidi temast mööda.

³³ Viimaks tuli üks samaarlane. Kui ta möödumas oli, nägi ta meest ja tal hakkas temast kahju. ³⁴ Ta läks tema juurde, määris haavu õli ja veiniga ja sidus haavad kinni. Siis asetaski ta mehe oma eesli selga ja viisk ta võõrastemajja, kus hoolitses tema eest. ³⁵ Järgmisel päeval andis ta võõrastemaja peremehele kaks denaari ja ütles: „Hoolitse tema eest ja kui kulutad sellest rohkem, siis tasun sulle selle tagasi tules.“

³⁶ Kes neist kolmest oli sinu arvates selle mehe kaasinimene, keda röövliid ründasid?“

³⁷ „See, kes talle head tegi,“ vastas mees.

„Mine ja tee niisamuti,“ ütles Jeesus talle.

³⁸ Kui nad olid teel, § jõudis Jeesus ühte külla ning naine nimega Marta kutsus ta enda koju.

[‡] **10:27** 10:27. Tsiteeritud 5. Moosese 6:5 ja 3. Moosese 19:18.

§ **10:38** 10:38. Teel Jeruusalemma.

³⁹ Tal oli õde nimega Maarja, kes istus Issanda jalge ees ja kuulas tema õpetusi.* ⁴⁰ Marta oli mures kõige selle pärast, mida oli vaja toidu valmistamiseks teha, seepärast tuli ta Jeesuse juurde ja ütles: „Õpetaja, kas sa ei hooli sellest, et mu õde on jätnud mu kogu tööd üksi ära tegema? Käsi tal tulla ja mind aidata!“

⁴¹ „Marta, Marta,“ vastas Issand, „sa oled kõige selle pärast mures ja endast väljas. ⁴² Aga tõeliselt vajalik on ainult üks asi. Maarja on selle õige valinud ja seda ei võeta temalt ära.“

11

¹ Kord oli Jeesus ühes kohas palvetamas. Kui ta lõpetas, küsis üks ta jüngritest temalt: „Issand, palun õpeta meid palvetama, nagu Johannes õpetas oma jüngreid.“

² Jeesus ütles neile: „Kui te palvetate, siis öelge: „Isa, olgu su nimi pühana austatud. Sinu riik tulgu. ³ Anna meile iga päev toitu, mida vajame. ⁴ Anna andeks meie patud, nagu meie andestame kõigile, kes meie vastu patustavad. Hoiameid kiusatuse eest.““

⁵ Jeesus rääkis neile veel: „Oletame, et sul on sõber ja sa lähed keset ööd tema juurde ja küsid:

* **10:39** 10:39. Seda tehes samastas Maarja end Jeesuse jüngritega ning fakt, et Jeesus seda lubas ja tema teguviisi kaitseb, näitab, et Jeesus aktsepteeris teda jüngrina. Võib olla, et Marta oli mures rohkem selle tavapärase ühiskondliku normi rikkumise pärast kui abi pärast köögis ning et tema kaebus Jeesusele oli pigem ettekääne. Jeesuse vastus näitab, et Maarja valik olla tema jünger oli olulisem; ta nimetas seda õigeaks asjaks, mida ei võeta temalt ära.

„Mu sõber, laena mulle kolm pätsi leiba, ⁶ sest mu sõber tuli mulle külla ja mul pole talle midagi süüa anda.“ ⁷ Su sõber majas võib vastasta: „Ära tüüta mind, uks on juba lukus ning mina ja mu lapsed oleme juba voodis. Ma ei saa praegu üles tõusta, et sulle midagi anda.“ ⁸ Ma ütlen teile, isegi kui ta keeldub tõusmast ja sulle midagi andmast sellepärast, et oled tema sõber, siis tõuseb ta ometi ja annab sulle kõik, mida vajad, kui sa talle peale käid.

⁹ Ma ütlen teile: paluge, ja te saate; otsige, ja te leiате; koputage, ja uks avatakse teile. ¹⁰ Sest igaüks, kes palub, see saab, kes otsib, see leiab, ja kes koputab, sellele avatakse uks. ¹¹ Kui su poeg palub kala, kes teist, isadest, annaks talle selle asemel mao? ¹² Või kui ta palub muna, annaks talle skorpionit? ¹³ Niisiis, kui teie, kuigi te olete kurjad, oskate oma lastele häid ande anda, kui palju enam annab taevane isa Püha Vaimu neile, kes temalt paluvad?“

¹⁴ Jeesus ajas välja kurja vaimu, kes muutis mehe tummaks. Kui kuri vaim oli lahkunud, siis mees, kes oli tumm, kõneles, ja rahvas oli hämmastunud. ¹⁵ Aga mõned neist ütlesid: „Ta ajab kurje vaimu välja Peltsebuli, kurjade vaimude valitseja väe abil.“ ¹⁶ Teised üritasid Jeesuse proovile panna, nõudes imelisi märke taevast.

¹⁷ Jeesus teadis, mida nad mõtlevad, ning ütles: „Iga kuningriik, mis on iseendaga riius, variseb kokku. Iga perekond,* mis on iseendaga

* **11:17** 11:17. Sõna-sõnalt „maja“.

riius, langeb. ¹⁸ Kui Saatan on iseendaga riius, kuidas saab tema riik püsida? Te ütlete, et ma ajan kurje vaimu välja Peltsebuli väge kasutades. ¹⁹ Aga kui mina ajan kurje vaimu välja Peltsebuli väe abil, kelle väega ajavad teie inimesed† neid välja? Nad ise tunnistavad, et te eksite!

²⁰ Aga kui mina ajan kurje vaimu välja Jumala väe abil, siis tõestab see, et Jumala riik on saabunud. See on siinsamas, teie keskel! ²¹ Kui tugev, täies relvastuses mees valvab oma maja, siis on kogu tema omand kaitstud. ²² Aga kui tuleb tugevam mees ja saab temast jagu ning võtab talt ära kõik relvad, millele ta lootis, siis saab ta ära viia kogu tema vara. ²³ Igaüks, kes ei ole minu poolt, on minu vastu, ja igaüks, kes koos minuga ei ehita, see lammutab kõik maha.

²⁴ Kui kuri vaim lahkub kellestki, käib ta läbi kõnnumaa, otsides kohta, kuhu jääda. Kui ta seda kusagilt ei leia, ütleb ta: „Ma lähen tagasi majja, kust ma lahkusin.“ ²⁵ Kui ta tagasi tuleb, leiab ta, et tema endine kodu on puhtaks pühitud ja korras. ²⁶ Seega läheb ta ja otsib veel seitse vaimu, kes on temast kurjemad, ning nad lähevad ja elavad seal. Lõpuks on see mees hullem kui enne.“

²⁷ Kui ta kõneles, hüüdis üks naine rahva hulgast: „Õnnistatud on üsk, kust sa välja tulid, ja rinnad, mis sind imetasid!“ ²⁸ Aga Jeesus ütles: „Veel rohkem on õnnistatud need, kes kuulevad Jumala sõna ja toimivad selle järgi.“

²⁹ Kui rahvas Jeesuse ümber kogunes, hakkas ta neile kõnelema: „See on üks kuri põlvkond,

† **11:19** 11:19. Sõna-sõnalt „pojad“.

sest otsib mõnd imelist tunnustähte, kuid neile ei anta ühtki muud tunnustähte peale Joona tunnustähe. ³⁰ Samamoodi nagu Joona oli Niineve rahva jaoks tunnustäht, on ka inimese Poeg tunnustäht selle põlvkonna jaoks. ³¹ Lõunamaa kuninganna tõuseb kohtupäeval üles koos selle põlvkonna rahvaga ning mõistab nad hukka, sest tema tuli maailma otsast kuulama Saalomoni tarkust, aga siin on praegu keegi, kes on suurem kui Saalomon! ³² Niineve elanikud tõusevad kohtupäeval üles koos selle põlvkonnaga ja mõistab nad hukka, sest nemad kahetsesid, kui kuulsid Joona sõnumit, aga siin on praegu keegi, kes on suurem kui Joona! ³³ Keegi ei süüta lampi ega peida siis seda ega aseta vaagna alla. Ei, lamp asetatakse lambi-
jalale, et need, kes majja sisenevad, näeksid valgust. ³⁴ Silm on ihule valguseks. Kui silm on hea, on kogu ihu valgust täis. Aga kui silm on halb, on kogu ihu pimeduses. ³⁵ Hoolitsege siis selle eest, et teis olev valgus ei oleks tegelikult pimedus. ³⁶ Kui kogu ihu on valgust täis ja pimedusel ei ole ruumi, siis on ihu täielikult valgustatud, samamoodi nagu särav lamp annab valgust.“

³⁷ Pärast seda kui Jeesus oli kõnelemise lõpetanud, kutsus üks variser ta enda juurde sööma. Nõnda siis Jeesus läks ja istus maha sööma. ³⁸ Variser oli üllatunud, et Jeesus ei pesnud enne söömist käsi, nagu tseremoniaalselt oli nõutud. ³⁹ Seepärast ütles Issand talle: „Teie, variserid, puhastate karika ja vaagna väljastpoolt, kuid seestpoolt olete täis ahnust ja

õelust. ⁴⁰ Te olete nii rumalad! Kas te ei arva, et see, kes tegi välise, tegi ka sisemise? ⁴¹ Kui te seesmiselt ajendatuna tegutsedes teete teistele head, siis on teie jaoks kõik puhas. ⁴² Häbi teil olgu, variserid! Te maksate kümnist ürtidest[‡] ja taimedest, kuid jätate hooletusse Jumala õigluse ja armastuse. Esimest ei tohi tegemata jätta, kuid samas peate tähelepanu pöörama ka viimasele. ⁴³ Häbi teil olgu, variserid! Te armastate parimaid istekohti sünagoogides ja austavat tervitamist turuplatsil. ⁴⁴ Häbi teil olgu! Te olete nagu tähistamata hauad, millest inimesed üle kõnnivad, ise seda teadmata.“

⁴⁵ Üks vaimuliku seaduse tundjatest vastas, öeldes: „Õpetaja, kui sa niimoodi räägid, siis sa solvad ka meid!“

⁴⁶ Jeesus kostis: „Häbi olgu ka teil, seaduse-tundjad! Te asetate inimestele koormad, mis on kandmiseks liiga rasked, kuid ise ei liiguta sõrmegi, et neid aidata. ⁴⁷ Häbi teil olgu! Te ehitate hauamonumente prohvetite auks, kuid teie enda isad tapsid nad! ⁴⁸ Nii tehes olete tunnistajad, kes näitavad, et on nõus sellega, mida teie isad tegid. Nad tapsid prohvetid ja teie ehitate monumendid!

⁴⁹ Sellepärast on Jumal oma tarkuses öelnud: „Ma saadan neile prohveteid ja apostleid; mõned neist nad tapavad ja teisi kiusavad nad taga.“

⁵⁰ Järelikult peetakse seda põlvkonda vastutavaks kõigi prohvetite vere eest, mis on valatud maailma algusest peale, ⁵¹ alates Aabeli verest

[‡] **11:42** 11:42. Sõna-sõnalt „mündist ja ruudist“.

kuni Sakarja vereni, kes tapeti altari ja pühamu vahel. Jah, ma ütlen teile, see põlvkond peab kõige selle eest vastutama. ⁵² Häbi teil olgu, seadusetundjad! Te olete teadmiste võtme ära võtnud. Ise te sisse ei läinud ja teistel ei lasknud te ka sisse minna.“

⁵³ Kui Jeesus oli lahkumas, hakkasid vaimulikud õpetajad ja variserid teda agressiivselt ründama, esitades tema provotseerimiseks küsimusi. ⁵⁴ Nad lootsid ta tabada, üritades sundida teda ütleva midagi, mida saaks tema vastu kasutada.

12

¹ Vahepeal oli kogunenud nii palju tuhandeid inimesi, et nad astusid üksteisele peale. Jeesus hakkas kõnelema esmalt oma jüngritele. „Hoidke end variseride juuretise – silmakirjalikkuse – eest. ² Sest pole midagi varjatut, mis ei saaks avalikuks, ega midagi salajast, millest ei saadaks teada. ³ Seda, mida olete pimedas öelnud, kuulatakse valges; mida olete salajas sosistanud, seda kuulutatakse katustelt. ⁴ Ma ütlen teile, mu sõbrad, ärge kartke neid, kes ihu tapavad, sest kui nad on seda teinud, ei saa nad enam midagi rohkem teha. ⁵ Lubage, et ma selgitan, keda te peaksite kartma. Te peaks kartma seda, kellel on võim teid pärast tapmist

Gehennasse heita.* Tema on see, keda peaksite kartma. ⁶ Kas mitte viis varblast ei müüda kahe penni eest? Kuid Jumal ei unusta neist ühtki. ⁷ Isegi juuksekarvad teie peas on ära loetud. Ärge kartke, te olete rohkem väärt kui palju varblasi!

⁸ Ma räägin teile tõtt: kes avalikult tunnustavad, et nad kuuluvad mulle, nende kohta tunnustab ka inimese Poeg Jumala inglite ees, et nad kuuluvad talle, ⁹ aga kes mind salgavad, neid salatakse Jumala inglite ees. ¹⁰ Igäuhele, kes kõneleb inimese Poja vastu, antakse andeks, aga kes teotab Püha Vaimu, sellele ei anta andeks.

¹¹ Kui teid tuuakse kohtusse sünagoogide, ülemate ja valitsejate ette, siis ärge muretsege sellepärast, kuidas end kaitsta või mida peaksite ütleva. ¹² Püha Vaim õpetab teile sel hetkel, mida on oluline öelda.“

¹³ Keegi rahva hulgast küsis Jeesuselt: „Õpetaja, palun ütle mu vennale, et ta jagaks minuga pärandust.“

¹⁴ „Mu sõber,“ vastas Jeesus, „kes määras mind teie kohtumõistjaks otsustama, kuidas teie pärandus tuleks jagada?“ Ta ütles rahvale ¹⁵ „Olge valvel ja hoiduge kõigist ahnetest mõtetest ja tegudest, sest inimese elu ei olene asjadest, mida ta omab.“

* **12:5** 12:5. Siin kasutatud sõna on „Gehenna“, vahel on tõlgitud seda põrguks või põrgutuleks. Gehenna oli paik väljaspool Jeruusalemma, kus süüdati lõkketuled, et praht põletamisega ära hävitada. Põrgu mõiste on pärit põhjamaade ja anglo-saksi mütoloogiast ega anna siin tähendust adekvaatselt edasi.

¹⁶ Seejärel jutustas ta neile näitlikustamiseks ühe loo. „Elas kord üks rikas mees, kellel oli väga viljakas maa. ¹⁷ Mees arutles endamisi: „Mida ma peaksin tegema? Mul pole kusagil oma vilja hoida. ¹⁸ Ma tean, mida ma teen,“ otsustas ta. „Ma lõhun oma aidad maha ja ehitan suuremad aidad, siis on mul ruumi, kus hoida kogu oma vilja ja kõike, mis mul on. ¹⁹ Siis ütlen endale: sul on piisavalt, et elada palju aastaid, nii et võta elu rahulikult: söö, joo ja tunne rõõmu!“ ²⁰ Aga Jumal ütles talle: „Sina rumal mees! Selsamal ööl nõutakse su elu tagasi ja kes saab siis kõik selle, mida sa oled varunud?“ ²¹ Nii juhtub inimestega, kes kuhjavad endale vara, kuid ei ole rikkad Jumalas.“

²² Jeesus rääkis oma jüngritele: „Sellepärast ma ütlen teile, et ärge muretsege oma elu pärast, mida süüa, ega oma rõivaste pärast, mida kanda. ²³ Elu on palju enam kui toit ja ihu enam kui rõivaste kandmine. ²⁴ Vaadake ronki. Nad ei külva ega lõika, neil ei ole ladu ega aita, kuid Jumal toidab neid. Ja teie olete palju väärtuslikumad kui linnud! ²⁵ Kas suudate elu pärast muretsemisega lisada oma elule tunnigi? ²⁶ Kui te ei suuda nii väikest asja, miks siis ülejäänu pärast muretseda? ²⁷ Mõelge liiliatele ja sellele, kuidas nad kasvavad. Nad ei tööta ega ketra lõnga rõivaste jaoks, aga ma ütlen teile, et isegi Saalomon kogu oma hiilguses ei olnud nii kaunilt riidetatud kui üks neist.

²⁸ Nii et kui Jumal rüütab väljad nii kaunite lilledega, mis täna on siin, aga homme kadunud, kui nad põletatakse tules, et ahju kütta, kui

palju enam riietab Jumal teid, kellel on nii vähe usku! ²⁹ Äрге olge mures sellepärast, mida te sööte või joote – ärge muretsege sellepärast. ³⁰ Kõigi nende asjade pärast muretsevad inimesed maailmas, kuid teie Isa teab, et te neid vajate. ³¹ Otsige Jumala riiki ja teile antakse ka kõike seda. ³² Ära karda, väike kari, sest teie Isa annab teile hea meelega kuningriigi. ³³ Müüge ära, mis teil on, ja andke raha vaestele. Hankige endale kukrud, mis ei kulu, aare taevas, mis ei saa iial otsa, kus varas ei saa seda varastada ega koi hävitada. ³⁴ Sest see, mida te väärtuslikuks peate, näitab, kes te tegelikult olete.

³⁵ Olge riidetatud ja valmis ning hoidke lambid põlemas, ³⁶ nagu oma isandat pulma pidusöögilt tagasi ootavad sulased, kes on valmis ukse nobedalt avama, kui isand tuleb ja koputab. ³⁷ Nende sulaste jaoks on hea, kui isand leiab nad valvamas, kui tagasi tuleb. Ma räägin teile tõtt: ta paneb riidesse, laseb neil söögilauda istuda ning tuleb ja teenib neid ise!

³⁸ Isegi kui ta tuleb keskööl või vahetult enne koitu – kui hea on see sulaste jaoks, kui isand leiab, et nad valvavad ja on valmis! ³⁹ Aga pidage meeles seda: kui isand teaks, millal varas tuleb, siis oleks ta valvel ega laseks oma majja sisse murda. ⁴⁰ Ka teie peate valmis olema, sest inimese Poeg tuleb siis, kui te ei oska arvatagi.“

⁴¹ „Kas sa räägid selle loo ainult meile või kõigile?“ küsis Peetrus.

⁴² Issand vastas: „Kes on siis usaldusväärne ja arukas kojaülem, see inimene majapidamises, kelle isand paneb vastutama õigel ajal toidu

väljajagamise eest? ⁴³ Selle sulase jaoks on hea, kui isand tagasi tulles leiab, et ta teeb seda, mida peab. ⁴⁴ Ma räägin teile tõtt: isand paneb selle sulase kõige eest vastutama. ⁴⁵ Aga mis siis, kui see sulane ütleks endamisi: „Mu isandal läheb tulemisega kaua aega,“ ning ta hakkaks teisi sulaseid ja teenijatüdrukuid peksma, pidutsema ja purjutama? ⁴⁶ Selle sulase isand tuleks ootamatult ühel päeval tagasi, ajal, mil ta ei oota, ning karistaks teda rängalt, koheldes teda nagu täielikult ebausaldusväärset.

⁴⁷ See sulane, kes teadis, mida tema isand tahab, ja ometi ei olnud valmis ega järginud isanda juhiseid, saab kõvasti peksa; ⁴⁸ aga sulane, kes ei teadnud ja tegi karistust väärt asju, saab ainult vähe peksa. Kellele on antud palju, sellelt ka oodatakse palju, ja kellele on usaldatud rohkem, sellelt nõutakse rohkem. ⁴⁹ Ma olen tulnud maad süütama ja ma tõesti soovin, et see juba põleks! ⁵⁰ Aga ma pean minema läbi ristimise, ma olen ahastuses ja soovin, et see oleks läbi! ⁵¹ Kas te arvate, et ma tuln maa peale rahu tooma? Ei, ma ütlen teile, ma toon lahkmeelt. ⁵² Nüüdsest peale on nii, et kui peres on viis liiget, on nad lahkarvamusel: kolm on kahe vastu ja kaks kolme vastu. ⁵³ Nad kõik on üksteise vastu – isa poja vastu ja poeg isa vastu, ema tütre vastu ja tütar ema vastu, ämm minia vastu ja minia ämma vastu.“†

⁵⁴ Siis kõneles Jeesus rahvale. „Kui te näete läänest pilve tõusmas, ütlete te kohe: „Vihmasadu on tulemas,“ ja nii toimub. ⁵⁵ Kui puhub

† **12:53** 12:53. Vt Miika 7:6.

lõunatuul, ütlete te: „Läheb palavaks,“ ja nii on. ⁵⁶ Te silmakirjatsejad, kuidas see nii on, et te oskate õigesti tõlgendada ilma, kuid te ei oska tõlgendada praegust aega? ⁵⁷ Miks te oma peaga ei mõtle ega otsusta, mida on õige teha? ⁵⁸ Kui lähete koos oma süüdistajaga kohtuniku juurde, siis peaksite teel olles püüdma lahendust leida. Muidu veetakse teid kohtu ette ja kohtunik annab teid ametniku kätte ja ametnik heidab teid vanglasse. ⁵⁹ Ma ütlen teile, te ei pääse enne välja, kui olete oma viimase penni ära maksnud.“

13

¹ Umbes sel ajal räägiti Jeesusele, et Pilaatus tappis mõned galilealased sel ajal, kui nad tõid templis ohvreid. ² „Kas te arvate, et kuna need galilealased kannatasid seda, olid nad hüllemad patused kui ükskõik missugused teised galilealased?“ küsis Jeesus. ³ „Ma ütlen teile, ei. Aga kui te meelt ei paranda, siis hukkute ka teie kõik. ⁴ Kuidas on nende kaheksateistkümne inimesega, kes said surma, kui Siiloahi torn neile peale kukkus? Kas te arvate, et nad olid kõige hüllemad inimesed kogu Jeruusalemmas? ⁵ Ma ütlen teile, ei. Aga kui te meelt ei paranda, siis hukkute ka teie kõik.“

⁶ Siis jutustas ta neile näitlikustamiseks selle loo. „Elas kord mees, kellel oli viinapuuaeda istutatud viigipuu. Ta tuli puu otsast vilja otsima, kuid ei leidnud midagi. ⁷ Nii ütles ta aednikule: „Vaata, kolm aastat olen käinud selle viigipuu

otsast vilja otsimas ega ole midagi leidnud. Raiu see maha! Miks ta peaks siin ruumi raiskama?”

⁸ „Isand,“ vastas mees, „palun jäta ta veel ainult üheks aastaks. Ma kaevan ta ümber mulda ja panen sinna väetist. ⁹ Kui ta annab vilja, siis on hästi. Kui mitte, siis raiu see maha.““

¹⁰ Ühel hingamispäeval õpetas Jeesus sünagoogis ¹¹ ja seal oli naine, keda kuri vaim oli kaheksateist aastat vigasena hoidnud. Naine oli küürus ega saanud sirgelt seista. ¹² Kui Jeesus teda nägi, kutsus ta naise enda juurde ja ütles talle: „Sa oled oma haigusest vabastatud.“ ¹³ Siis pani ta käe naise peale; kohe ajas naine end sirgu ja ülistas Jumalat.

¹⁴ Kuid sünagoogi ülem oli pahane, et Jeesus oli hingamispäeval terveks teinud. Ta ütles rahvale: „Kuus päeva on töö jaoks. Tulge neil päevadel ja laske end terveks teha, mitte hingamispäeval.“

¹⁵ Aga Issand vastas talle: „Te silmakirjatsejad! Kas igaüks teist ei päästa oma härga või eeslit tallist lahti ega vii teda jooma? ¹⁶ Miks ei tohiks see naine, see Aabrahami tütar, keda Saatan on kaheksateist aastat sidunud, saada sel hingamispäeval lahti seotud ja vabastatud?“

¹⁷ Tema öeldu pani kõik vastased häbenema, kuid rahva seas tundsid kõik rõõmu neist imelistest asjadest, mida ta tegi.

¹⁸ Seejärel küsis Jeesus: „Missugune on siis Jumala riik? Millega peaksin seda võrdlema?”

¹⁹ See on nagu sinepiseeme, mille mees oma aeda

külvas. See kasvas puuks ning linnud tulid ja tegid selle okstele pesa.“

²⁰ Ta küsis taas: „Millega peaksin Jumala riiki võrdlema? ²¹ See on nagu juuretis, mille naine võttis ja segas kolme mõõdu* jahu hulka ning see pani kogu taina kerkima.“

²² Teel Jeruusalemma käis Jeesus ringi linnades ja külades õpetades.

²³ Keegi küsis talt: „Issand, kas ainult vähesed saavad päästetud?“

Jeesus vastas: ²⁴ „Püüdke väga tõsiselt sisse minna kitsast uksest, sest ma ütlen teile, et paljud püüavad sisse minna, kuid see ei õnnestu neil. ²⁵ Kui majaomanik tõuseb ja ukse suleb, seisate väljas, koputate uksele ja ütlete: „Isand, palun tee meile uks lahti!“ Aga tema vastab: „Ma ei tunne teid ega tea, kust te pärit olete.“ ²⁶ Siis te ütlete: „Aga me sõime ja jõime koos sinuga ja sina õpetasid meie tänavatel!“ ²⁷ Tema vastab: „Ma ütlen teile, ma ei tunne teid ega tea, kust te pärit olete. Minge minu juurest minema kõik, kes te ei tee seda, mis on hea!“ ²⁸ Siis on nutmine ja hammaste kiristamine, kui näete Aabrahami, Iisakit, Jaakobit ja kõiki prohveteid Jumala riigis, aga teie olete välja heidetud. ²⁹ Inimesed tulevad idast ja läänest, põhjast ja lõunast ning istuvad maha, et Jumala riigis süüa. ³⁰ Sest viimased saavad esimesteks ja esimesed viimasteks.“

³¹ Sel hetkel tulid Jeesuse juurde mõned variserid ja ütlesid talle: „Sa pead siit lahkuma. Herodes tahab sind tappa!“

* **13:21** 13:21. Umbes 3 gallonit ehk 13 liitrit.

³² Jeesus vastas: „Minge öelge sellele rebasele, et ma jätkan kurjade vaimude väljaajamist ja inimeste tervendamist täna ja homme ning kolmandal päeval viin lõpule selle, mida ma tegema tulin.† ³³ Igatahes pean jätkama oma teed täna ja homme ja ülehomme. Sest prohvetil ei oleks õige surra väljaspool Jeruusalemma!

³⁴ Oh Jeruusalemm, Jeruusalemm, sa tapad prohvetid ja viskad kividega surnuks need, kes on sinu juurde läkitatud! Kui sageli olen tahtnud koguda kõiki su lapsi nagu kana kogub tibud oma tiibade alla, aga te ei ole tahtnud! ³⁵ Vaadake, teie koda jäetakse maha ja ma ütlen teile, et te ei näe mind enne, kui ütlete: „Önnistatud on see, kes tuleb Issanda nimel.““‡

14

¹ Ühel hingamispäeval läks Jeesus einestama ühe variseride ülema koju, kus nad teda hoolikalt jälgisid. ² Seal oli üks mees, kelle käed ja jalad olid tursunud. ³ Niisiis küsis Jeesus vaimuliku seaduse tundjatelt ja variseridelt: „Kas seadus lubab hingamispäeval terveks teha või mitte?“ ⁴ Aga nad vaikisid. Jeesus puudutas meest, tegi ta terveks ja saatis oma teed. ⁵ Siis ütles Jeesus neile: „Kui teie poeg või härg kukuks juhtumisi hingamispäeval kaevu, kas te ei tõmbaks teda siis kohe välja?“ ⁶ Nad ei suutnud vastust anda.

⁷ Nii rääkis ta loo külalistele, sest ta märkas, kuidas nad olid valinud istumiseks aukohti.

† 13:32 13:32. Või „saavutan oma eesmärgi“. ‡ 13:35 13:35. Tsiteeritud Psalmid 118:26.

⁸ „Kui sind on kutsutud pulmapeole, siis ära istu aukohale, sest võib-olla on kutsutud keegi, kes on sinust tähtsam,“ alustas ta. ⁹ „Sinu võõrustaja, kes on teid mõlemat kutsunud, tuleb ja ütleb sulle: „Anna oma koht sellele inimesele.“ Siis pead sa piinlikkust tundes minema kohale, mis on järele jäänud. ¹⁰ Kui sind on kutsutud, siis vali hoopis kõige tagasihoidlikum koht, nii et kui su võõrustaja tuleb sisse, ütleb ta sulle: „Mu sõber, palun mine paremale kohale.“* Siis oleksid sa austatud kõigi külaliste ees, kes koos sinuga istuvad. ¹¹ Sest neid, kes end ise ülendavad, alandatakse, ja neid, kes end ise alandavad, ülendatakse.“

¹² Seejärel ütles ta mehele, kes oli teda kutsunud: „Kui sa korraldad lõuna- või õhtusöögi, siis ära kutsu oma sõpru, vendi, sugulasi või rikkaid naabreid, et nad võiksid omakorda sind kutsuda ja nii saaksid sa tasu. ¹³ Kui sa korraldad pidusöögi, kutsu hoopis vaeseid, vigaseid, sante ja pimedaid, ¹⁴ ning sa saad õnnistatud, sest neil ei ole sulle millegagi tasuda, ja sa saad tasu heade ülestõusmisel.“

¹⁵ Kui üks neist, kes koos Jeesusega lauas sõi, kuulis seda, ütles ta Jeesusele: „Kui imetore on neil, kes söövad peolauas Jumala riigis!“

¹⁶ „Elas kord üks mees, kes valmistas suure pidusöögi ja kutsus palju külalisi,“ vastas Jeesus.

¹⁷ „Kui saabus söögiaeg, saatis ta oma sulased kõigile kutsutuile ütlema: „Tulge, sest pidusöök on valmis!“ ¹⁸ Aga nad kõik hakkasid vabandusi esitama. Esimene ütles: „Ostin just põllu ja

* **14:10** 14:10. Vt Õpetussõnad 25:7.

pean minema seda vaatama. Palun vabanda mind.“ ¹⁹ Teine ütles: „Otsin just viis paari härgi ja ma pean minema neid katsetama. Palun vabanda mind.“ Kolmas ütles: ²⁰ „Võtsin just naise, nii et ma ei saa tulla.“ ²¹ Sulane läks tagasi ja rääkis oma isandale, mida nad olid öelnud. Majaisand sai pahaseks ja ütles oma sulasele: „Mine ruttu välja linna tänavatele ja kõrvaltänavatele ning too sisse vaesed, vigased, pimedad ja sandid.“

²² Siis ütles sulane: „Isand, ma tegin nii, nagu sa käkisid, aga ikka on veel tühje kohti.“

²³ Nii käskis isand sulast: „Mine välja maanteedele ja külatänavatele ning sunni inimesi tulema. Ma tahan, et koda saaks täis.“ ²⁴ Ma ütlen sulle, ükski neist kutsututest ei saa mu pidusööki maitsta.““

²⁵ Jeesusega käis kaasas suur rahvahulk. Ta pöördus ja ütles neile: ²⁶ „Kui te tahate mind järgida, kuid ei vihka oma isa ja ema, naist ja lapsi, vendi ja õdesid – koguni oma elu –, ei saa te mu jüngrid olla.“ ²⁷ Kui te ei võta oma risti ega järgne mulle, ei saa te mu jüngrid olla.“ ²⁸ Kui kavatsete torni ehitada, kas ei arvuta te kõigepealt, kui palju see maksma läheb, ega vaata, kas teil on piisavalt raha selle lõpetamiseks? ²⁹ Kui te pärast vundamendi rajamist ei suuda seda valmis teha, siis naeraksid kõik, kes teid näevad, ja ütleksid: ³⁰ „Vaadake teda: ta alustas ehitamist, kuid ei suutnud lõpetada.“

³¹ Missugune kuningas läheb teise kuningaga sõtta, ilma et istuks enne koos nõuandjatega

maha ega arvutaks, kas tema ja ta kümme tuhat meest suudavad võita tema vastu marssivad kakskümmend tuhat? ³² Kui ta ei suuda, saadab ta esindajad rahu paluma siis, kui teine kuningas on veel väga kaugel. ³³ Samamoodi on igapäevaste teist: kes ei loobu kõigest, ei saa minu jünger olla. ³⁴ Sool on hea, aga kui see kaotab oma maitse, kuidas saab selle taas soolaseks muuta? ³⁵ Sellest pole kasu mulla ega väetisena – te viskate selle lihtsalt välja. Kellel kõrvad on, see kuulaku!”

15

¹ Maksukogujad ja teised „patused“ tulid sageli Jeesust kuulama. ² Selletõttu kurtsid variserid ja vaimulikud õpetajad: „See mees võtab patuseid vastu ja sööb koos nendega.“

³ Seega jutustas Jeesus neile näitlikustamiseks selle loo. ⁴ „Kujutage ette meest, kel oli sada lammast ja ta kaotas ühe neist. Kas ta ei jäta üheksakümmend üheksa karjamaale ega lähiks otsima seda üht, kes on kadunud, kuni ta tema leiab? ⁵ Kui ta lamba leiab, paneb ta lamba rõõmsalt oma õlgadele. ⁶ Kui ta koju jõuab, kutsub ta kokku oma sõbrad ja naabrid ning ütleb: „Tulge tähistage koos minuga! Ma leidsin oma kadunud lamba!“ ⁷ Ma ütlen teile, et taevast on ühe meelt parandava patuse üle suurem rõõm kui üheksakümne üheksa hea inimese üle, kel ei ole meelearandust vaja.

⁸ Kujutage ette naist, kel on kümme hõbemünti*, ja ta kaotab neist ühe. Kas ta

* **15:8** 15:8. Sõna-sõnalt „drahmi“.

ei süütaks lampi ega pühiks maja, otsides hoolikalt, kuni ta mündi leiab? ⁹ Kui ta selle leiab, kutsub ta oma sõbrad ja naabrid kokku ning ütleb: „Tulge tähistage koos minuga! Ma leidsin hõbemündi, mille ma ära kaotasin.“ ¹⁰ Ma ütlen teile, et Jumala inglite juures on rõõm ühe patuse üle, kes meelt parandab.

¹¹ Elas kord üks mees, kellel oli kaks poega,“ rääkis Jeesus. ¹² „Noorem poeg ütles isale: „Isa, anna mu pärandus kohe kätte.“ Nõnda jagas siis mees oma vara poegade vahel. ¹³ Mõne päeva pärast pani noorem poeg kokku kõik, mis tal oli, ja läks kaugele maale. Seal raiskas ta mõtlematut elu elades kogu raha ära.

¹⁴ Pärast seda, kui ta kõik oli ära kulutanud, tabas seda maad raske näljahäda ja ta jäi nälga. ¹⁵ Nii läks ta ja sai tööd ühe talumehe juures, kes saatis ta põllule sigu karjatama. ¹⁶ Tema kõht oli nii tühi, et ta oleks söönud kas või sigade toitu,† aga keegi ei andnud talle midagi. ¹⁷ Kui ta mõtlema hakkas, ütles ta endamisi: „Kõigil mu isa töölistel on süüa rohkem kui küllalt, miks mina siin näljast suremas olen? ¹⁸ Ma lähen oma isa juurde! Ma ütlen talle: isa, ma olen pattu teinud taeva ja sinu vastu. ¹⁹ Ma ei ole enam väärt, et mind su pojaks nimetatakse. Palun kohtle mind nagu üht oma palgatöolistest.“ ²⁰ Nii ta siis lahkus ja läks koju oma isa juurde.

Kuigi ta oli alles kaugel, nägi isa teda tulemas ja tema süda sai liigutatud. Ta jooksis pojale

† 15:16 15:16. Sõna-sõnalt „kaunu, mida sead söid“.

vastu, kallistas ja suudles teda. ²¹ Poeg ütles talle: „Isa, ma olen pattu teinud taeva ja sinu vastu. Ma ei ole enam väärt, et mind su pojaks nimetatakse.“

²² Kuid isa ütles oma sulastele: „Ruttu! Tooge parim kuub ja pange talle selga. Pange talle sõrmus sõrme ja sandaalid jalga. ²³ Tooge vasikas, keda oleme nuumanud, ning tapke see. Korraldame tähistamiseks pidusöögi, ²⁴ sest see on minu poeg, kes oli surnud, kuid ärkas ellu; ta oli kadunud, aga nüüd on ta leitud.“ Niisiis hakkasid nad tähistama.

²⁵ Vanem poeg aga oli väljas põllul tööl. Kui ta maja poole kõndis, kuulis ta muusikat ja tantsimist. ²⁶ Seepärast kutsus ta ühe sulastest ja küsis, mis toimub.

²⁷ „Su vend on tagasi,“ vastas sulane, „ja su isa on tapnud nuumvasika, sest su vend on elusa ja tervena kodus.“

²⁸ Vend sai pahaseks ja keeldus sisse minemast. Siis tuli isa välja, et teda ümber veenda.

²⁹ Ta ütles isale: „Vaata, kõik need aastad olen ma sind teeninud, ma pole kunagi sõnakuulmatu olnud, aga sa pole mulle kunagi andnud kitsetallegi, et oleksin saanud oma sõpradega peo teha. ³⁰ Nüüd tuleb see sinu poeg tagasi, kui ta on sinu raha prostituutidele kulutanud, ja sina tapad tema jaoks nuumvasika!“

³¹ „Poeg,“ vastas isa, „sa oled alati siin minu juures. Kõik, mis on minu oma, on ka sinu oma. ³² Aga me peaksime olema rõõmsad ja tähistama! See on sinu vend, kes oli surnud,

kuid ärkas ellu; ta oli kadunud, aga nüüd on ta leitud!”“

16

¹ Jeesus jutustas oma jüngritele selle loo. „Elas kord üks rikas mees, kelle kojaülemat süüdistati oma isandale kuuluva vara raiskamises. ² Seega kutsus rikas mees oma kojaülema ja küsis temalt: „Mida ma sinu kohta kuulen? Esita oma aruanded, sest sa ei jätkka enam kojaülema ametis.“

³ Kojaülem ütles endamisi: „Mida ma nüüd teen, kui mu isand kavatseb mu töölt lahti lasta? Ma pole piisavalt tugev, et kaevata, ning kerjata on mul häbi. ⁴ Ma tean, mida ma teen, et siis, kui mind kojaülema kohalt lahti lastakse, võtaksid inimesed mind hea meelega oma koju vastu.“

⁵ Nõnda siis kutsus ta kõik need, kes tema isandale võlgu olid, enda juurde. Ta küsis esimeselt: „Kui palju sa mu isandale võlgu oled?“ ⁶ Mees vastas: „Sada mõõtu* õli.“ Ta ütles temale: „Istu ruttu maha. Võta oma võlakiri ja muuda see viiekümneks.“ ⁷ Siis küsis ta teiselt: „Kui palju sina võlgu oled?“ Mees vastas: „Sada mõõtu† nisu.“ Ta ütles temale: „Võta võlakiri ja muuda see kaheksakümneks.“

⁸ Rikas mees kiitis oma ebaausat kojaülemat tema leidliku idee eest. Selle maailma lapsed on üksteise suhtes leidlikumad kui valguse lapsed.

⁹ Ma ütlen teile, kasutage selle maailma vara, et leida endale sõpru, nii et kui see on läbi, siis

* **16:6** 16:6. Üks batos ehk batt oli umbkaudu 6 gallonit ehk 22 liitrit. † **16:7** 16:7. Üks koros ehk koor oli umbkaudu 11 vakka ehk 390 liitrit.

võetaks teid igavesse koju vastu. ¹⁰ Kui teie kätte võib usaldada väga vähest, võib teile usaldada ka palju; kui olete ebaausad vähesega, olete ebaausad ka paljuga. ¹¹ Kui teid ei saa usaldada ilmaliku vara mõttes, kes usaldaks teile siis tõelise rikkuse? ¹² Ja kui teid ei saa usaldada sellega, mis kuulub kellelegi teisele, kes usaldaks siis teile teie oma? ¹³ Üks sulane ei saa kuuletuda kahele isandale. Ta kas vihkab üht ja armastab teist või on pühendunud ühele ja põlgab teist. Te ei saa teenida mõlemat, Jumalat ja raha.“

¹⁴ Variserid, kes armastasid raha, kuulsid, mida Jeesus ütles, ja naersid tema üle. ¹⁵ Aga Jeesus ütles neile: „Te paistate inimestele va-
gad, aga Jumal teab, mida te mõtlete. Jumal põlgab seda, mida inimesed kõrgelt hindavad. ¹⁶ Seadusesse ja prohvetitesse kirjutatust jätkus Johanneseni. Sellest ajast alates on levitatud head sõnumit Jumala riigist ja kõik pingutavad, et sinna sisse minna. ¹⁷ Kuid taeval ja maal on lihtsam lõppeda kui Seaduse väikseimal punktil kaduda. ¹⁸ Iga mees, kes lahutab oma naisest ja abiellub teisega, rikub abielu, ning mees, kes abiellub lahutatud naisega, rikub abielu.

¹⁹ Elas kord üks mees, kes oli rikas. Ta kandis purpurrõivaid[‡] ja peenlinast ning nautis luksuslikku elu. ²⁰ Tema värava juures istus enamasti üks kerjus nimega Laatsarus. Ta oli haavanditega kaetud ²¹ ja soovis süüa rikka mehe laualt jäävaid jääke. Isegi koerad tulid ja lakkusid tema haavu.

[‡] **16:19** 16:19. Purpurrõivad olid väga kallid.

²² Siis kerjus suri ja inglid kandis ta Aabrahami juurde. Ka rikas mees suri ja maeti. ²³ Allilmas, kus ta oli piinades, vaatas ta üles ja nägi kaugelt Aabrahami ja Laatsarust tema kõrval.

²⁴ „Isa Aabraham,“ hüüdis ta, „halasta mu peale ja saada Laatsarus, et ta kastaks oma sõrme vette ja jahutaks mu keelt, sest ma hõõgun piinas.“

²⁵ Aga Aabraham vastas: „Mu poeg, meenuta, et sa nautisid elus häid asju, samal ajal kui Laatsarusel oli väga kehv elu. Nüüd leiab tema lohutust, samas sina kannatad piinu. ²⁶ Peale selle on meie ja teie vahel laiumas suur kuristik. Mitte keegi, kes tahab, ei saa minna siit üle sinna teie juurde, ja mitte keegi ei saa tulla üle sealt meie juurde.“

²⁷ Rikas mees ütles: „Siis anun sind, isa, palun saada ta mu isa majja. ²⁸ Sest mul on viis venda ja ta võib neid hoiatada, et nemadki ei lõpetaks siin piinapaigas.“

²⁹ Kuid Aabraham vastas: „Neil on Mooses ja prohvetid. Nad peaksid neid kuulama.“

³⁰ „Ei, isa Aabraham,“ ütles mees. „Aga nad parandaksid meelt, kui nende juurde läheks keegi surnutest!“

³¹ Aabraham ütles talle: „Kui nad ei kuula Moosest ja prohveteid, ei veena neid ka see, kui keegi surnuist tagasi tuleks.““

17

¹ Jeesus ütles oma jüngritele: „Kiusatused on möödapääsmatud, aga häda neile, kelle läbi need tulevad! ² Sellistel inimestel oleks parem,

kui neil oleks veskikivi ümber kaela ja nad heidetaks merre, kui et nad ässitaksid neid väikesi patustama. ³ Nii et olge hoolsad selles, mida te teete. Kui su vend patustab, siis hoiata teda; ja kui ta kahetseb, andesta talle. ⁴ Isegi kui ta patustab sinu vastu seitse korda päevas ning tuleb seitse korda tagasi ja ütleb sulle: „Anna andeks!“, siis andesta talle.“

⁵ Apostlid ütlesid Issandale: „Aita, et meil oleks suurem usk!“ ⁶ Issand vastas: „Kui teie usk oleks kas või nii pisike kui sinepiseeme, võiksite öelda sellele mooruspuule: „Juuri end välja ja istuta end merre!“ ja puu kuuletuks teile.

⁷ Oletame, et sul on sulane, kes künnab või on karjas. Kui ta tuleb töölt, kas sa ütled talle: „Tule sisse ja istu siia sööma“? ⁸ Ei. Sa ütled talle: „Valmista mulle toit, pane end riidesse ja teeninda mind, kuni olen söömise lõpetanud. Pärast seda võid ise süüa.“ ⁹ Ja kas sa tänad sulast selle eest, et ta teeb seda, mida käkisid tal teha? Ei. ¹⁰ Samamoodi on siis, kui olete teinud kõik, mida teil kästi, peaksite lihtsalt ütlema: „Me oleme vääritud sulased. Me täitsime üksnes oma kohust.““

¹¹ Kui Jeesus jätkas teekonda Jeruusalemma, läks ta piki Samaaria ja Galilea piiri. ¹² Kui ta sisenes ühte külla, tulid talle vastu kümme pidalitõbist ja seisid eemal. ¹³ Nad hüüdsid: „Jeesus, Õpetaja, palun halasta meie peale!“

¹⁴ Kui Jeesus neid nägi, ütles ta neile: „Minge ja näidake end preestritele.“* Teel sinna said nad terveks. ¹⁵ Üks neist nägi, et ta oli terveks

* **17:14** 17:14. Vt 3. Moosese 14.

saanud, ning ta tuli Jumalat ülistades Jeesuse juurde tagasi. ¹⁶ Ta langes Jeesuse jalge ette, et teda tänada. Ta oli samaarlane.

¹⁷ „Kas mitte kümme pidalitõbist ei saanud terveks?“ küsis Jeesus. „Kus on ülejäänud üheksa?“ ¹⁸ Kas keegi teine peale selle võõramaalase ei tulnud tagasi Jumalat ülistama?“

¹⁹ Jeesus ütles mehele: „Tõuse püsti ja mine oma teed. Su usk on su terveks teinud.“

²⁰ Kord kui variserid tulid ja küsisid, millal tuleb Jumala riik, vastas Jeesus: „Jumala riik ei tule nähtavate märkidega, et saaksite seda jälgida. ²¹ Ei saa öelda: „Vaata, see on siin!“ või „Vaata, see on seal!“, sest Jumala riik on teie seas.“[†]

²² Siis Jeesus rääkis jüngritele: „Tuleb aeg, mil igatsete näha päeva,[‡] mil inimese Poeg tuleb, kuid te ei näe seda. ²³ Teile öeldakse: „Vaata, ta on seal!“ või „Vaata, ta on siin!“, aga ärge jookse nende järel. ²⁴ Päev, mil inimese Poeg tuleb, on justkui välk, mis sähvatab ja lööb taeva valgeks ühest äärest teiseni. ²⁵ Aga kõigepealt peab ta palju kannatama ning see põlvkond hülgab ta. ²⁶ Inimese Poja tulemise aeg on samasugune, nagu oli Noa aeg. ²⁷ Inimesed muudkui sõid ja jõid, võtsid naise ja läksid mehele kuni selle päevani, mil Noa läks laeva. Siis tuli uputus ja hävitas nad kõik. ²⁸ See on samamoodi, nagu oli Loti ajal. Inimesed muudkui sõid ja jõid, ostsid ja müüsid, istutasid

[†] **17:21** 17:21. Või „teie sees“. [‡] **17:22** 17:22. Sõna-sõnalt „üht päevadest“.

ja ehitasid. ²⁹ Aga sel päeval, kui Lott Soodomast lahkus, sadas taevast alla tuld ja väävlit ning hävitas nad kõik.

³⁰ Päeval, mil inimese Poeg ilmub, on olukord just selline. ³¹ Kui olete sel päeval katusel, ärge minge alla oma asju võtma; ja kui olete põllul, ärge samuti koju tagasi minge. ³² Ärge unustage Loti naist! ³³ Kui üritate oma elust kinni hoida, siis kaotate selle; aga kui kaotate elu, siis päästate selle. ³⁴ Ma ütlen teile, sel ajal on kaks öösel voodis – üks võetakse ja teine jäetakse. ³⁵ Kaks naist jahvatavad vilja – üks võetakse ja teine jäetakse.“ ³⁶ §

³⁷ „Kus, Issand?“ küsisid nad. „Kus on korjus, sinna kogunevad raisakotkad,“ vastas Jeesus.

18

¹ Jeesus rääkis neile selle loo, et julgustada neid palvetama igal ajal, et nad meelt ei heidaks. ² „Elas kord ühes linnas kohtunik, kes ei austanud Jumalat ega hoolinud inimestest,“ selgitas Jeesus. ³ „Samas linnas elas lesknaine, kes käis ikka ja jälle kohtuniku juures, öeldes: „Mõista mulle õigust juhtumis mu vastase vastu!“ ⁴ Mõnda aega ei tahtnud kohtunik selles suhtes midagi ette võtta, aga viimaks ütles ta endamisi: „Kuigi ma ei austa Jumalat ega hooli inimestest, ⁵ on see lesknaine nii tüütu, et ma hoolitsen selle eest, et õiglus seatakse jalule. Siis ei tüüta ta mind enam ega käi nii sageli mu juures.“

§ 17:36 17:36. Salmi 36 ei ole varajastes käsikirjades.

⁶ Kuulake, mida otsustas üks ebaõiglane kohtunik,“ ütles Issand. ⁷ „Kas te ei arva, et Jumal hoolitseb, et tema valitud rahva osaks saaks õiglus, nende osaks, kes hüüavad tema poole päeval ja ööl? Kas ta laseks neil teie arvates oodata? ⁸ Ei, ma ütlen teile, ta mõistaks neile õigust kiiresti. Aga kui inimese Poeg tuleb, kas ta leiab maa pealt inimesi, kes temasse usuvad?“

⁹ Ta rääkis ka loo neist, kes on väga kindlad, et elavad õigesti, ning kes halvustavad teisi.

¹⁰ „Kaks meest läks templisse palvetama. Üks oli variser ja teine maksukoguja. ¹¹ Variser seisis sirgelt ja palvetas endamisi: „Jumal, ma tänan, et ma ei ole niisugune nagu teised inimesed – petised, kurjategijad,* abielurikkujad või kas või samasugune nagu see maksukoguja. ¹² Ma paastun kaks korda nädalas ja maksan oma sissetulekust kümnist.“

¹³ Aga maksukoguja seisis eemal. Ta ei vaadanud isegi taeva poole. Selle asemel lõi ta endale vastu rindu ja palvetas: „Jumal, palun ole mulle armuline. Ma olen patune.“

¹⁴ Ma ütlen teile, et see mees läks koju Jumala silmis õigena, mitte see teine. Sest kes ennast ise ülendab, seda alandatakse, samas aga neid, kes end alandavad, ülendatakse.“

¹⁵ Vanemad tõid oma väikesi lapsi Jeesuse juurde, et ta neid oma puudutusega õnnistaks. Kui jüngrid toimuvat nägid, üritasid nad neid takistada. ¹⁶ Kuid Jeesus kutsus lapsed enda juurde. „Laske väikestel lastel minu juurde

* **18:11** 18:11. Sõna-sõnalt „mitte õiged“.

tulla,“ ütles ta. „Ärge takistage neid, sest Jumala riik kuulub neile, kes on nagu nemad. ¹⁷ Ma räägin teile tõtt: mitte keegi, kes ei võta Jumala riiki vastu nagu väike laps, ei saa sinna sisse.“

¹⁸ Üks ülematest tuli Jeesuse juurde ja küsis talt: „Hea Õpetaja, mida ma pean tegema, et pärida igavene elu?“

¹⁹ „Miks sa mind heaks nimetad?“ vastas Jeesus. „Keegi ei ole hea peale Jumala. ²⁰ Sa tead kāske: ära riku abielu, ära tapa, ära varasta, ära anna valetunnistust, austa oma isa ja ema.“[†]

²¹ „Ma olen lapsest saadik kõiki neid kāske pidanud,“ vastas mees.

²² Kui Jeesus seda kuulis, ütles ta mehele: „Sul on puudu veel üks asi. Mine ja müü ära kõik, mis sul on, anna raha vaestele ja sul on varandus taevas. Siis tule ja järgi mind!“

²³ Aga kui mees seda kuulis, jäi ta väga kurvaks, sest ta oli väga jõukas.

²⁴ Kui Jeesus nägi tema reaktsiooni, ütles ta: „Kui raske on rikastel minna Jumala riiki! ²⁵ Lihtsam on kaamelil nõelasilmast läbi minna kui rikkal Jumala riiki siseneda.“

²⁶ Need, kes kuulsid seda, imestasid: „Kes võib siis päästetud saada?“

²⁷ Jeesus vastas: „Mis on inimlikus mõttes võimatu, on Jumala jaoks võimalik.“

²⁸ Peetrus ütles: „Me jätsime kõik maha, et sulle järgneda!“

²⁹ „Ma räägin teile tõtt,“ ütles Jeesus neile, „igauks, kes jätab Jumala riigi pärast maha oma

[†] **18:20** 18:20. Tsiteeritud 2. Moosese 20:12–16 või 5. Moosese 5:16–20.

kodu, naise, vennad, vanemad või lapsed, ³⁰ saab palju tagasi selles elus ja igavese elu tulevases maailmas.“

³¹ Jeesus viis kaksteist jüngrit kõrvale ja ütles neile: „Me lähme Jeruusalemma ja kõik see, mida prohvetid inimese Poja kohta kirjutasid, läheb täide. ³² Ta antakse võõramaalaste[‡] kätte, teda mõnitatakse ja solvatakse ning tema peale sülitatakse. ³³ Nad piitsutavad teda ja tapavad ta, kuid kolmandal päeval tõuseb ta surnuist üles.“

³⁴ Kuid nad ei saanud aru millestki, mida Jeesus neile rääkis. Tähendus oli nende eest varjatud ja nad ei mõistnud, millest ta rääkis.

³⁵ Kui Jeesus lähenes Jeerikole, istus tee ääres kerjates üks pime mees. ³⁶ Ta kuulis rahvast mööda minemas, seepärast küsis ta, mis toimub.

³⁷ Talle öeldi: „Naatsareti Jeesus läheb mööda.“

³⁸ Mees hüüdis: „Jeesus, Taaveti poeg, halasta mu peale!“ ³⁹ Need, kes olid rahvahulga ees, käskisid tal karjumise lõpetada ja vait jääda, kuid tema karjus üksnes valjemini: „Taaveti Poeg, halasta mu peale!“

⁴⁰ Jeesus peatus ja käskis pimedada mehe enda juurde tuua. Kui mees tuli, küsis Jeesus talt:

⁴¹ „Mida sa tahad, et ma sinu heaks teeksin?“

„Issand, ma tahan jälle näha,“ anus ta.

⁴² „Siis näe!“ ütles Jeesus talle. „Sinu usk minusse on su terveks teinud.“ ⁴³ Silmapilkselt suutis mees näha. Ta järgnes Jeesusele ja ülistas Jumalat. Kõik sealviibijad, kes toimunud nägid, ülistasid samuti Jumalat.

[‡] **18:32** 18:32. Sõna-sõnalt „paganate“.

19

¹ Jeesus sisenes Jeerikosse ja kõndis läbi linna.

² Seal oli üks mees nimega Sakkeus, maksukogujate ülem. Ta oli väga rikas. ³ Ta tahtis näha, kes Jeesus on, aga kuna ta oli lühike, ei näinud ta rahvast üle. ⁴ Niisiis jooksis ta ette ja ronis ühe viigipuu otsa, et näha Jeesust, kui ta mööda läheb.

⁵ Kui Jeesus sinna jõudis, vaatas ta üles ja ütles: „Sakkeus, tule kiiresti alla! Mul on vaja täna sinu majja jääda.“

⁶ Sakkeus ronis kiiresti alla ja oli väga õnnelik, et sai Jeesuse oma kodus vastu võtta. ⁷ Kui rahvas seda nägi, siis nad kõik kurtsid: „Ta läks sellise patuse juurde!“ ⁸ Aga Sakkeus tõusis püsti ja ütles Issanda ees: „Vaata, ma annan pool oma varast vaestele ja kui olen kedagi petnud, maksan selle neljakordselt tagasi!“

⁹ Selle peale ütles Jeesus: „Täna on sellele majale pääste tulnud, sest see mees on näidanud, et ka tema on Aabrahami poeg. ¹⁰ Sest inimese Poeg tuli otsima ja päästma neid, kes on kadunud.“

¹¹ Kui nad veel tähelepanelikud olid, jutustas Jeesus neile ühe loo, sest nad olid Jeruusalemma lähedal ja rahvas arvas, et Jumala riigist saab üsna kohe reaalsus.

¹² „Elas kord üks aadlik, kes lahkus kodust ja läks kaugele maale, et seal kuningaks kroonitud saada ja siis tagasi tulla. ¹³ Ta kutsus oma sulastest kümme, jagas nende vahel võrdselt raha* ja ütles neile: „Investeeri see raha minu

* **19:13** 19:13. Raha: tegelikult ühe miini, väärtuseks 100 drahmi, mis võrdus 100 päevapalgaga.

tagasitulekuni.“ ¹⁴ Kuid tema omad vihkasid teda ja saatsid delegatsiooni talle järele, et öelda: „Me ei taha, et see mees saaks meie üle kuningaks.“ ¹⁵ Pärast seda kui ta oli kuningaks kroonitud, tuli ta tagasi. Ta käskis oma sulased enda juurde tuua. Ta tahtis teada, mis kasu nad olid saanud tema antud raha investeerimisest. ¹⁶ Esimene sulane tuli sisse ja ütles: „Isand, sinu raha teenis kümme korda nii palju juurde.“

¹⁷ „Tubli! Sa oled hea sulane,“ ütles kuningas. „Kuna sa oled tõestanud, et oled väga väheses usaldusväärne, annan ma sinu alluvusse kümme linna.“

¹⁸ Teine sulane tuli sisse ja ütles: „Isand, sinu raha teenis viis korda nii palju juurde.“

¹⁹ „Ma annan sinu alluvusse viis linna,“ ütles kuningas.

²⁰ Veel üks sulane tuli sisse ja ütles: „Isand, vaata, siin on su raha, saad selle tagasi. Hoidsin seda kindlas kohas, riide sisse mässitult. ²¹ Ma kartsin sind, sest sa oled karm mees. Sa võtad seda, mis ei kuulu sulle, ja lõikad sealt, kuhu sa ei ole külvanud.“

²² „Ma mõistan su üle kohut su enda sõnade järgi,“ vastas kuningas. „Sa tead, et ma olen karm mees, sinu sõnul võtan ma seda, mis ei kuulu mulle, ja lõikan sealt, kuhu ma ei ole külvanud. ²³ Miks sa siis ei hoiustanud mu raha pangas, et oleksin tagasi tulles saanud oma raha intressiga kätte?“

²⁴ Kuningas ütles neile, kes tema juures seisis: „Võtke raha temalt ära ja andke sellele, kes oli raha kümnekordistanud.“

²⁵ „Aga, isand, tal on juba kümme korda rohkem,“ vastasid nad.

²⁶ Kuningas ütles: „Ma ütlen teile, et neile, kellel on, antakse juurde, aga neilt, kellel ei ole, võetakse ära seegi, mis neil on. ²⁷ Ja mis puutub mu vaenlastesse, kes ei tahtnud, et ma nende üle kuningas oleksin: tooge nad siia ja surmake minu silma all.““

²⁸ Pärast seda kui Jeesus oli selle loo jutustamise lõpetanud, suundus ta Jeruusalemma poole ja kõndis edasi. ²⁹ Kui ta jõudis Õlimäele Betfage ja Betaania lähedal, saatis ta kaks jüngrit külla ja ütles neile:

³⁰ „Minge kaugemal asuvasse külla. Kui sinna jõuate, siis leiate kinniseotult sälu, kellega ei ole veel keegi ratsutanud. Päästke ta lahti ja tooge siia. ³¹ Kui keegi teilt küsib: „Miks te sälu lahti päästate?“, siis öelge lihtsalt: „Issandal on teda vaja.““

³² Nõnda siis kaks jüngrit läksid ja leidsid, et kõik oli täpselt nii, nagu Jeesus oli öelnud. ³³ Kui nad sälgu lahti päästsid, küsisid tema omanikud neilt: „Miks te sälu lahti päästate?“ ³⁴ Jüngrid vastasid: „Issandal on teda vaja.“ ³⁵ Nad tõid sälu Jeesusele. Siis heitsid nad oma kuued sälu peale ja Jeesus istus talle selga. ³⁶ Kui ta edasi ratsutas, laotasid inimesed oma rõivaid tee peale.

³⁷ Kui ta Jeruusalemmale[†] lähenes, siis just seal, kus tee hakkab Õlimäelt laskuma, hakkas kogu jüngrite hulk täiesti kõrist hüüdma

[†] **19:37** 19:37. Mitte otsesõnu „Jerusalemmale“.

rõõmsat ülistust Jumalale kõigi nende imede eest, mida nad olid näinud.

³⁸ „Õnnistatud on kuningas, kes tuleb Issanda nimel,“[‡] hüüdsid nad. „Rahu taevas ja hiilgus kõrgeimas taevas.“[§] ³⁹ Mõned variseridest, kes olid rahva hulgas, ütlesid Jeesusele: „Õpetaja, ära luba oma jüngritel nii öelda.“⁴⁰ Aga Jeesus vastas: „Ma ütlen teile, et kui nemad oleksid vait, hakkaksid kivid kisendama!“

⁴¹ Aga kui ta lähemale jõudis, nägi ta linna ja nuttis linna pärast. ⁴² „Ma tõesti soovin täna, et sina, isegi sina, oleksid tundnud teed, mis viib rahusse!“ ütles ta. „Aga nüüd on see sinu pilgu ees varjatud. ⁴³ Tuleb aeg, mil su vaenlased piiravad sind, ehitavad sinu ründamiseks rampe ja ümbritsevad sind igast küljest. ⁴⁴ Nad teevad su maatasa, sinu ja su lapsed koos sinuga. Nad ei jäta sinus kivi kivi peale, sest sa keeldusid vastu võtmast päästet, kui see sinu juurde tuli.“

⁴⁵ Jeesus sisenes templisse ja hakkas välja ajama kõik inimesi, kes seal kaubitsesid.* ⁴⁶ Ta ütles neile: „Pühakirjas on öeldud, et „mu koda on palvekoda,“[†] aga teie olete selle muutnud röövlikoopaks.“[‡]

⁴⁷ Ta õpetas templis iga päev. Ülempreestrid, vaimulikud õpetajad ja rahvajuhid üritasid teda tappa. ⁴⁸ Aga nad ei suutnud leida võimalust

[‡] **19:38** 19:38. Vt Psalmid 118:26. **§ 19:38** 19:38. Vt Psalmid 148:1. * **19:45** 19:45. Eeskätt on silmas peetud neid, kes müüsid ohverdamiseks loomi. [†] **19:46** 19:46. Tsiteeritud Jesaja 56:7. [‡] **19:46** 19:46. Tsiteeritud Jeremija 7:11.

selle tegemiseks, sest kõik pidasid temast lugu ja kuulasid iga tema sõna.

20

¹ Kord kui Jeesus õpetas rahvast templis ja rääkis neile head sõnumit, tulid mõned ülempreestrid ja vaimulikud õpetajad koos vanematega. ² Nad küsisid talt: „Ütle meile, kelle volitusel teed sa seda, mida teed? Kes andis sulle õiguse seda teha?“

³ „Lubage, ma esitan ka teile küsimuse,“ vastas Jeesus. „Õelge mulle: ⁴ kas Johannese ristimine oli taevast või üksnes inimesest?“

⁵ Nad arutlesid seda isekeskis: „Kui me ütleme, et see oli taevast, küsib ta: „Miks te siis ei uskunud teda?“ ⁶ Aga kui me ütleme, et see oli üksnes inimesest, viskavad kõik meid kividega, sest nad on kindlad, et Johannes oli prohvet.“

⁷ Nii nad siis vastasid: „Me ei tea, millest see oli.“

⁸ Jeesus vastas: „Siis ei ütle ma teile, kelle volitusel teen ma seda, mida teen.“ ⁹ Siis hakkas ta rahvale üht lugu jutustama.

„Elas kord üks mees, kes istutas viinapuuai, rentis selle mõnedele põllumeestele ja läks kauaks ajaks teise riiki elama. ¹⁰ Lõikuse ajal saatis ta sulase rentnike juurde, et oma osa saagist koguda, kuid põllumehed peksid sulast ja saatsid ta tühje käsi minema. ¹¹ Niisiis saatis omanik järgmise sulase, kuid ka teda nad peksid ja häbistasid ning saatsid tühje käsi minema. ¹² Seega saatis ta kolmanda sulase, kuid nad vigastasid teda ja viskasid ta välja.“

13 Viinapuuistanduse omanik küsis endalt: „Mida ma peaksin tegema? Ma tean! Ma saadan oma poja, keda ma armastan. Ehk austavad nad teda.“ 14 Aga kui põllupidajad nägid teda tulemas, ütlesid nad üksteisele: „See on omaniku pärija. Tapame ta ära! Nii saame tema päranduse endale.“ 15 Nad heitsid ta viinapuuaiast välja ja tapsid ta. Mida teeb nüüd viinapuuistanduse omanik nendega? 16 Ta tuleb ja surmab need põllupidajad ning annab viinapuuaiateiste kätte.“

Kui nad seda lugu kuulsid, ütlesid nad: „Et seda kunagi ei juhtuks!“ 17 Aga Jeesus vaatas neile otsa ja ütles: „Miks on siis Pühakirjas kirjutatud: „Kivi, mille ehitajad kõrvale heitsid, on nüüd saanud peamiseks nurgakiviks“? 18 Igaüks, kes sellele kivile langeb, puruneb tükkideks; igaüks, kelle peale see kivi kukub, purustatakse.“ 19 Otsekohe tahtsid vaimulikud õpetajad ja ülempreestrid ta vahistada, sest nad mõistsid, et lugu, mille Jeesus rääkis, oli adresseeritud neile, kuid nad kartsid, mida rahvas võiks teha.

20 Võimalust otsides saatsid nad nuhid, kes teesklesid, et on siirad. Nad üritasid püüda Jeesust lõksu millegagi, mida ta ütleb, nii et nad saaksid ta anda maavalitseja võimu ja volituste alla. 21 Nad ütlesid: „Õpetaja, me teame, et sina räägid ja õpetad seda, mis on hea ja õige, ning et sa ei lase end teiste arvamusest kõigutada. Sa õpetad tõesti Jumala teed. 22 Kas me siis

* 20:17 20:17. Tsiteeritud Psalmid 118:22.

peaksime keisrile makse maksma või mitte?”

²³ Aga Jeesus nägi nende kavala võtte läbi ja ütles neile: ²⁴ „Näidake mulle münti – üht denaari.† Kelle pilt ja kiri selle peal on?” „Keisri,“ vastasid nad.

²⁵ „Siis andke keisrile tagasi see, mis kuulub keisrile, ja Jumalale see, mis kuulub Jumalale,“ ütles ta neile. ²⁶ Nad ei suutnud teda lõksu püüda sellega, mida ta rahvale rääkis. Nad olid tema vastusest jahmunud ning jäid vait.

²⁷ Seejärel tulid Jeesuse juurde saduserid, kes eitavad ülestõusmist, ja esitasid küsimuse:

²⁸ „Õpetaja,“ alustasid nad, „Mooses andis meile seaduse, et kui abielumees surres jätab naise lasteta, siis peab mehe vend abielluma lesega ja saama oma surnud venna jaoks lapsi.‡ ²⁹ Elased kord seitse venda. Esimene vend võttis naise ja suri lapsi saamata. ³⁰ Teine vend ³¹ ja siis ka kolmas vend abiellusid temaga. Lõpuks olid kõik seitse venda temaga abiellunud ja siis lapsi saamata surnud. ³² Viimaks suri ka naine.

³³ Kelle naiseks ta siis nüüd ülestõusmisel saab, sest kõik seitse venda on temaga abielus olnud?”

³⁴ „Siin, praegusel ajastul, võtavad inimesed naise ja lähevad mehele,“ selgitas Jeesus. ³⁵ „Aga need, keda arvatakse olema väärt osa saama tulevases ajastust ja surnute ülestõusmisest, ei võta naise ega lähe mehele. ³⁶ Nad ei saa enam surra, nad on nagu inglid ja Jumala lapsed, kuna nad on ülestõusmise lapsed. ³⁷ Aga küsimuse kohta, kas surnud üles tõusevad, on

† **20:24** 20:24. Jeesus küsib spetsiaalselt denaari, Rooma münti.

‡ **20:28** 20:28. Tsiteeritud 5. Moosese 25:5.

isegi Mooses tõestuse andnud, kui ta kirjutas põlevast põõsast, § nimetades Issandat „Aabrahami Jumalaks, Iisaki Jumalaks ja Jaakobi Jumalaks“.* 38 Ta ei ole surnute Jumal, vaid elavate Jumal, sest tema jaoks on kõik elus.“

39 Mõned vaimulikud õpetajad vastasid: „See oli hea vastus, Õpetaja.“ 40 Pärast seda ei söandanud enam keegi temale rohkem küsimusi esitada.

41 Siis küsis Jeesus neilt: „Miks on öeldud, et Kristus on Taaveti poeg? 42 Sest Taavet ise ütleb Psalmide raamatus: Issand ütles mu Issandale: „Istu mu paremale käele, 43 kuni ma panen kõik su vaenlased su jalgealuseks järjiks.“† 44 Taavet ütleb talle „Issand“, nii et kuidas ta saab siis olla Taaveti poeg?“

45 Kui kõik tähelepanelikud olid, ütles ta oma jüngritele: 46 „Hoiduge vaimulike õpetajate eest, kes käivad ringi pikkades rüüdes, kellega meeldib, kui neid turgudel lugupidamisega tervitatakse ning kui neil on parimad kohad sünagoogides ja aukohad pidusöökidel. 47 Nad petavad lesknaistelt välja nende omandi‡ ja varjavad oma tegelikku olemust paljusõnaliste palvetega. Nad saavad kohtupäeval karmi hukkamõistu osaliseks.“

21

1 Ringi vaadates jälgis Jeesus, kuidas jõukad

§ 20:37 20:37. „Põlev põõsas“ – kreeka keeles on öeldud lihtsalt „põõsas“. * 20:37 20:37. Tsiteeritud 2. Moosese 3:6. † 20:43 20:43. Tsiteeritud Psalmid 110:1. ‡ 20:47 20:47. Sõna-sõnalt „nad neelavad alla lesknaiste majad“.

inimesed panid oma annetusi kogumiskasti.*

² Ta nägi ka, kuidas üks väga vaene lesknaine pani sinna kaks pisikest münti.†

³ „Ma räägin teile tõtt,“ ütles ta, „see vaene lesknaine pani kasti rohkem kui kõik ülejäänud kokku. ⁴ Kõik nad andsid oma jõukusest, mis neil oli, kuid tema andis oma vaesusest kõik, millest ta pidi elama.“

⁵ Mõned neist‡ seal rääkisid templist, selle peenelt tahatud kividest ja suurepärastest annetustest, mida nad andnud olid. Aga Jeesus ütles: ⁶ „Nende asjade kohta, mida te silmas peate: tuleb aeg, mil ei jäeta üht kivi teise peale, kõik hävitatakse!“

⁷ „Õpetaja, millal see toimub?“ küsisid nad talt. „Missugune on märk, et need asjad hakkavad toimuma?“

⁸ „Veenduge, et teid ei petetaks,“ hoiatas Jeesus neid. „Paljud tulevad ja väidavad, et nad on mina,§ öeldes: „Siin ma olen!“ ja „Aeg on käes!“, aga ärge neid järgige. ⁹ Kui te kuulete sõdadest ja revolutsioonidest, ärge ehmuge, sest kõigepealt peavad need asjad toimuma, kuid lõpp ei tule kohe.

¹⁰ Rahvas sõdib rahvaga ja kuningriik kuningriigiga,“ ütles ta neile. ¹¹ „Paljudes maades on ränki maavärinaid, näljahädasid ja haiguste epideemiaid ning erakordseid märke taevas, mis kohutavad. ¹² Aga enne kõike seda võtavad

* **21:1** 21:1. Templis (vt 20:1). † **21:2** 21:2. Väikese väärtusega mündid, mida nimetati leptoniteks. ‡ **21:5** 21:5. Ilmselt mõned jüngritest, vt Markuse 13:1. § **21:8** 21:8. Või „tulevad minu nimel“.

nad teid kinni ja kiusavad taga. Nad veavad teid sünagoogide ette ja heidavad vanglasse, nad viivad teid minu pärast kohtusse kuningate ja maavalitsejate ette. ¹³ Aga see annab teile võimaluse kõneleda nende ees minust. ¹⁴ Niisiis, otsustage juba ette, et te ei muretse sellepärast, kuidas end kaitsta, ¹⁵ sest mina annan teile tarkusesõnad, mida teie vaenlased ei suuda vaidlustada ega ümber lükata. ¹⁶ Teid reedavad isegi teie vanemad, vennad ja sõbrad ning nad tapavad teist mõned. ¹⁷ Kõik vihkavad teid minu pärast. ¹⁸ Aga teie peast ei lähe kaotsi ainatki juuksekarva. ¹⁹ Kindlalt seistes võidate oma elu.*

²⁰ Aga kui te näete, et sõjaväed piiravad Jeruusalemma ümber, siis teate, et selle hävitus on lähedal. ²¹ Kes on Juudamaal, peaksid põgenema mägedesse, ja kes on Jeruusalemmas, peaksid lahkuma, ning need, kes on maal, ei tohiks linna minna. ²² Sest need on karistuse päevad, mis täidavad kõik, mida on kirjutatud.

²³ Kui raske on neil, kes on sel ajal lapseootel või imetavad! Sest kohutav kitsikus on tulemas maa peale ja karistus selle elanikele. ²⁴ Kõik rahvad tapavad neid mõõgaga ja viivad neid vangi. Võõrad rahvad tallavad Jeruusalemma maha, kuni nende aeg täis saab.

²⁵ Päikeses, kuus ja tähtedes on märke ning rahvad maa peal on ahastuses ja segaduses mere lainetuse ja pealetungimise tõttu. ²⁶ Inimesed on hirmust nõrgad ning kokkunud sellest,

* **21:19** 21:19. Mõeldud on igavest elu või isegi seda, et saate selleks, kes te gelikult olema peaks.

mis maailmas toimub, sest taeva vägesid kõigutatakse. ²⁷ Siis näevad nad inimese Poega tulemas pilves väe ja suure hiilgusega.† ²⁸ Aga kui see kõik juhtub, siis tõuske ja vaadake üles, sest varsti olete te päästetud.“

²⁹ Siis jutustas ta neile näitlikustamiseks selle loo. „Vaadake viigipuud või mõnda muud puud. ³⁰ Kui te näete uusi lehti ilmumas, siis pole vaja teile öelda, et suvi on lähedal. ³¹ Samamoodi siis, kui te näete neid asju toimumas, ei ole teile vaja öelda, et Jumala riik on lähedal. ³² Ma räägin teile tõtt: see põlvkond ei lõpe enne, kui see kõik toimub. ³³ Taevas ja maa kaovad, aga minu sõnad ei kao.

³⁴ Olge ettevaatlikud, et pidutsemine või purjutamine või selle elu mured teie tähelepanu kõrvale ei juhiks, nii et see päev‡ tabaks teid üllatusena. ³⁵ Sest see päev tabab kõiki, kes elavad maa peal. ³⁶ Olge alati valvel ja palvetage, et te oleksite võimelised pääsema kõigest, mis toimub, ja seisma inimese Poja ees.“

³⁷ Iga päev õpetas Jeesus templis ja igal õhtul läks ta ning jäi Õlimäele. ³⁸ Kogu rahvas tuli hommikul vara teda templisse kuulama.

22

¹ Nüüd oli lähenemas hapnemata leibade püha, mida nimetati ka paasapühaks. ² Ülempreestrid ja vaimulikud õpetajad otsisid võimalust Jeesuse tapmiseks, aga nad kartsid, mida teeks siis rahvas.

† **21:27** 21:27. Vt Taanieli 7:13–14. ‡ **21:34** 21:34. „See päev“ – inimese Poja tulemine.

³ Saatan läks Juuda sisse, kelle liignimi oli Iskariot ja kes oli üks kaheteistkümnest jüngrist.

⁴ Ta läks ja arutles ülempreestrite ja valvuritega, kuidas ta saaks Jeesuse ära anda. ⁵ Neil oli hea meel ja nad pakkusid talle raha. ⁶ Ta oli nõus, ning hakkas otsima võimalust, et anda Jeesus nende kätte siis, kui rahvast ei ole ligi.

⁷ Hapnemata leibade päev saabus siis, kui tuli ohverdada paasatall. ⁸ Jeesus saatis Peetruse ja Johannese ning ütles neile: „Minge ja valmistage paasapäha söömaaeg, nii et me saaksime seda koos süüa.“

⁹ Nad küsisid talt: „Kus sa tahad, et me selle sulle valmistaksime?“

¹⁰ Ta vastas: „Kui te jõuate linna, kohtate üht veekannu kandvat meest. Minge talle järele ja astuge majja, kuhu ta sisse läheb. ¹¹ Öelge majaomanikule, et Õpetaja küsib talt: „Kus on söögituba, kus ma saaksin koos oma jüngritega paasapäha söömaaega süüa?“ ¹² Ta näitab teile suurt ülemise korruse tuba, kus on vajalik sisustus juba olemas. Valmistage söömaaeg seal.“

¹³ Nad läksid ja leidsid, et kõik oli täpselt nii, nagu ta neile öelnud oli, ning nad valmistasid seal paasapäha söömaaja. ¹⁴ Kui jõudis kätte aeg, istus ta lauda koos oma apostlitega. Ta ütles neile: ¹⁵ „Ma olen tõesti oodanud, et saaksin koos teiega seda paasapäha söömaaega süüa, enne kui mu kannatused algavad. ¹⁶ Ma ütlen teile, ma ei söö seda enam uuesti, kuni aeg saab täis Jumala riigis.“

¹⁷ Jeesus võttis karika, ja kui ta oli tänanud, ütles ta: „Võtke see ja jagage omavahel. ¹⁸ Ma

ütlen teile, et ma ei joo viinapuu viljast enam enne, kui Jumala riik tuleb.“¹⁹ Ta võttis veidi leiba, ja kui ta oli tänanud, murdis selle tükkideks ja andis neile. „See on minu ihu, mis on antud teie eest; tehke seda, et mind meeles pidada,“ ütles Jeesus neile.²⁰ Samamoodi võttis ta pärast õhtusöögi lõpetamist karika ja ütles: „See karikas on uus leping* minu veres, mis on teie eest välja valatud.“

²¹ „Hoolimata sellest istub mu äraandja[†] siinsamas lauas minuga koos.²² Sest on määratud, et inimese Poeg sureb, aga kui hukatuslik on see tema äraandja jaoks!“²³ Nad hakkasid isekeskis arutlema, et kes see võiks olla ja kes suudaks seda teha.²⁴ Samal ajal hakkasid nad ka vaidlema, kes neist on kõige tähtsam.

²⁵ Jeesus rääkis neile: „Võõramaa kuningad valitsevad oma alamate üle ja need, kellel on võim, tahavad, et inimesed nimetaksid neid heategijaks.²⁶ Aga teiega ei tohiks nii olla! Kes iganes on teie hulgas kõrgeim, see peaks olema madalaim, ja juht peaks olema nagu teenija.²⁷ Kes on suurem: kas see, kes istub lauas, või see, kes teenib? Kas mitte see, kes istub lauas? Aga mina olen teie keskel nagu see, kes teenib.²⁸ Te olete jäänud minuga mu katsumuste keskel.²⁹ Ja just nagu minu Isa andis mulle õiguse valitseda, annan ma ka teile selle õiguse,³⁰ nii et te võiksite süüa ja juua mu kuningriigis minu lauas ning istuda troonil ja mõista kohut Iisraeli kaheteistkümneme suguharu üle.“

* **22:20** 22:20. Või „lepinguliit“. † **22:21** 22:21. Sõna-sõnalt „selle käsi, kes mind ära annab“.

³¹ „Siimon, Siimon, Saatan on tahtnud lasta teid kõiki[‡] sõeluda nagu nisu, ³² aga ma olen sinu eest palunud, et su usk minusse ei lõpeks. Ja kui sa pöördud, § siis julgusta oma vendi.“

³³ Peetrus ütles: „Issand, ma olen valmis minema sinuga koos vanglasse ja surma!“

³⁴ Jeesus vastas: „Ma ütlen sulle, Peetrus, enne kui kukk täna kireb, salgad sa kolm korda, et sa mind üldse tunnend.“

³⁵ Jeesus küsis neilt: „Kui ma läkitasin teid välja ilma raha, koti ja varusandaalideta, kas teil oli siis millestki puudus?“

„Ei, mitte millestki,“ vastasid nad.

³⁶ „Aga nüüd, kui teil on raha, peaksite selle võtma, samuti koti, ja kui teil ei ole mõõka, müüge kuub ära ja ostke mõök. ³⁷ Ma ütlen teile, et see väide minu kohta Pühakirjas peab täide minema: „Ta arvati patuste hulka.“* Nüüd läheb täide see, mida on minu kohta öeldud.“

³⁸ „Vaata, Issand, siin on kaks mõõka,“ ütlesid nad.

„Sellest piisab,“ vastas ta.

³⁹ Jeesus lahkus ja läks nagu tavaliselt koos oma jüngritega Õlimäele. ⁴⁰ Kui nad kohale jõudsid, ütles ta neile: „Palvetage, et te kiusatusele järele ei annaks.“ ⁴¹ Siis lahkus ta neist ja läks umbes kiviviske kaugusele, kus ta põlvitas maha ja palvetas.

[‡] **22:31** 22:31. Algas on mitmuses, ülejäänu ainsuses, nii et see käib konkreetsetl Peetruse kohta. § **22:32** 22:32. Tähenduses „pöördud tagasi tõe juurde“. * **22:37** 22:37. Tsiteeritud Jesaja 53:12.

⁴² „Isa,“ palvetas ta, „kui sa tahad, siis palun võta see kannatuste karikas minult ära. Aga ma tahan teha seda, mida tahad sina, mitte seda, mida tahan mina.“ ⁴³ Siis ilmus taevast ingel, et talle jõudu anda.

⁴⁴ Suures ängistuses palvetas Jeesus veel enam ning tema higi langes maapinnale nagu verepiiskadena.† ⁴⁵ Ta lõpetas palvetamise, tõusis püsti ja läks jüngrite juurde. Ta leidis nad kurvastusest väsinuna magamas. ⁴⁶ „Miks te magate?“ küsis ta neilt. „Tõuske üles ja palvetage, et te kiusatusse ei langeks.“

⁴⁷ Kui ta alles rääkis, ilmus välja rahvahulk, keda juhtis Juudas, üks kaheteistkümnest jüngrist. Juudas läks Jeesuse juurde, et teda suudelda. ⁴⁸ Aga Jeesus küsis temalt: „Juudas, kas sa annad inimese Poja suudlusega ära?“

⁴⁹ Jeesuse järelkäijad küsisid talt: „Issand, kas peaksime neid mõõkadega ründama?“ ⁵⁰ Ja üks neist lõi ülempreestri sulast, nii et lõi tema parema kõrva küljest ära.

⁵¹ „Lõpetage! Aitab sellest!“ ütles Jeesus. Ta puudutas mehe kõrva ja tegi ta terveks. ⁵² Seejärel rääkis Jeesus ülempreestrite, templivalvurite ja vanematega. „Kas ma olen mingisugune kurjategija, et pidite tulema mõõkade ja nuiadega?“ küsis ta. ⁵³ „Te ei võtnud mind kinni varem, kui ma olin iga päev koos teiega templis. Aga see on praegu teie hetk, aeg, mil pimedus võimutseb.“

† **22:44** 22:44. Salmide 43 ja 44 autentsus on vaieldav. Käsikirjalised tõendid lahknevad.

⁵⁴ Nad võtsid ta kinni ja viisid ülempreestri majja. Peetrus järgnes eemalt. ⁵⁵ Nad tegid õue keskele tule ja istusid selle juurde. Peetrus oli seal nende hulgas. ⁵⁶ Kui ta seal istus, märkas üks teenijatüdruk teda tule valgeli, vaatas ainiti ja ütles: ⁵⁷ „See mees oli temaga koos.“ Kuid Peetrus salgas seda. „Naine, ma ei tunne teda!“ ütles ta.

⁵⁸ Veidi aega hiljem vaatas teda keegi teine ja ütles: „Sina oled ka üks neist.“ „Ei, ei ole!“ vastas Peetrus. ⁵⁹ Umbes tunni aja pärast väitis järgmine inimene: „Ma olen kindel, et ka tema oli koos temaga – ta on galilealane.“ ⁶⁰ „Mul pole aimugi, millest sa räägid!“ vastas Peetrus. Just siis, kui ta alles rääkis, kires kukk. Issand pöördus ja vaatas Peetrusele otsa. ⁶¹ Ja Peetrusele tuli meelde, mida Issand oli öelnud, kuidas ta oli talle rääkinud: „Enne kui kukk täna kireb, salgad sa mind kolm korda.“ ⁶² Peetrus läks välja ja nuttis kibedasti.

⁶³ Jeesust valvavad mehed hakkasid teda mõnitama ja peksma. ⁶⁴ Nad sidusid ta silmad kinni ja küsisid siis talt: „Kui sa oskad prohvetlikult kuulutada, siis ütle meile, kes sind seekord löi!“ ⁶⁵ ja nad karjusid talle palju teisi solvanguid.

⁶⁶ Hommikul vara kogunes vanemate nõukogu koos ülempreestrite ja vaimulike õpetajatega. Jeesus viidi nõukogu ette. ⁶⁷ „Kui sa tõesti oled Messias, siis ütle meile,“ ütlesid nad.

„Isegi kui ma teile ütleksin, ei usuks te mind,“ vastas Jeesus. ⁶⁸ „Ja kui ma esitaksin teile küsimuse, siis te ei vastaks. ⁶⁹ Aga nüüdsest

peale istub inimese Poeg vägeva Jumala paremal käel.“[‡]

⁷⁰ Nad kõik küsisid: „Nii et sa oled Jumala poeg?“

„Teie ütlete, et ma olen,“ vastas Jeesus.

⁷¹ „Miks on meil veel tunnistajaid vaja?“ ütlesid nad. „Oleme seda ise tema enda suust kuulnud!“

23

¹ Kogu nõukogu tõusis ja viis ta Pilaatuse juurde. ² Seal hakkasid nad teda süüdistama. „Me avastasime, et see mees petab meie rahvast. Ta ütleb inimestele, et nad ei maksaks keisrile makse, ja ta väidab, et ta on Messias, kuningas,“ ütlesid nad.

³ „Kas sa oled juutide kuningas?“ küsis Pilaatus talt.

„Nii ütled sina,“ vastas Jeesus.

⁴ Siis ütles Pilaatus ülempreestritele ja rahvale: „Ma ei leia, et see mees oleks üheski kuriteos süüdi.“

⁵ Aga nad jäid endale kindlaks ja ütlesid: „Ta õhutab oma õpetustega mässu kogu Juudamaal, Galileast kuni siia, Jeruusalemmanni.“

⁶ Kui Pilaatus seda kuulis, küsis ta: „Kas see mees on galilealane?“ ⁷ Kui ta avastas, et Jeesus on pärit Heroodese kohtupiirkonnast, saatis ta tema Heroodese juurde, kes oli ka sel ajal Jeruusalemmas.

⁸ Heroodesel oli väga hea meel Jeesust nähes, sest ta oli tahtnud juba ammu temaga kokku saada. Ta oli Jeesusest kuulnud ja lootis näha,

[‡] 22:69 22:69. Vt Psalmid 110:1.

kuidas ta imet teeb. ⁹ Ta esitas Jeesusele palju küsimusi, kuid Jeesus ei vastanud talle üldse. ¹⁰ Ülempreestrid ja vaimulikud õpetajad seisid sealsamas ja süüdistasid teda vihaselt. ¹¹ Herodeses ja tema sõdurid kohtlesid Jeesust põlgusega ja mõnitasid teda. Siis asetasid nad talle õlgadele kuningliku rüü ja saatsid Pilaatuse juurde tagasi. ¹² Sellest päevast peale olid Herodeses ja Pilaatus sõbrad; enne seda olid nad vaenlased olnud.

¹³ Pilaatus kutsus kokku ülempreestrid, ülemad ja rahva ¹⁴ ning ütles neile: „Te tõite minu ette selle mehe ja süüdistasite teda rahva mässule õhutamises. Uurisin teda hoolikalt teie juuresolekul ega leidnud teda süüdi olevat selles, milles te teda süüdistasite. ¹⁵ Seda ei leidnud ka Herodeses, sest ta saatis ta meie juurde tagasi. Ta ei ole teinud midagi, mis nõuaks surmamõistmist. ¹⁶ Nii et ma lasen teda piitsutada ja siis vabastan ta.“ ¹⁷ *

¹⁸ Aga nad kõik karjusid koos: „Tapa see mees ja lase meile Barabas vabaks!“ ¹⁹ (Barabas oli pandud vangi linnas mässus osalemise ja mõrva eest.)

²⁰ Pilaatus tahtis Jeesust vabaks lasta, seega rääkis ta nendega uuesti. ²¹ Aga nemad muudkui karjusid: „Löö ta risti! Löö ta risti!“

²² Pilaatus küsis neilt kolmandat korda: „Aga miks? Mis kuriteo on ta teinud? Ma ei leia mingit põhjust, et teda hukata. Nii et ma lasen teda piitsutada ja siis vabastan ta.“

* **23:17** 23:17. Salmi 17 ei ole enamikus varajastest käsikirjadest.

23 Kuid nad jätkasid valjult karjudes nõudmist, et ta tuleb risti lüüa. Nende karjumine saavutas edu ²⁴ ja Pilaatus andis nõutud kohtuotsuse välja. ²⁵ Ta vabastas mässu ja mõrva eest vangistatud mehe, kuid vastavalt rahva nõudmisele saatis ta Jeesuse hukkamisele.†

²⁶ Kui sõdurid‡ ta minema viisid, pidasid nad kinni Küreenest pärit mehe nimega Siimon, kes oli tulnud maalt linna. Nad panid risti talle selga ja sundisid seda Jeesuse taga kandma. ²⁷ Suur rahvahulk järgnes talle koos naistega, kes leinasid ja halasid tema pärast. ²⁸ Jeesus pöördus nende poole ja ütles: „Jeruusalemma tütre, ärge nutke minu pärast. Nutke iseenda ja oma laste pärast. ²⁹ Sest tuleb aeg, mil öeldakse: „Õnnelikud on need, kel pole lapsi, ja need, kel pole lapsi olnud, ja need, kes pole kunagi imetanud.“ ³⁰ Siis öeldakse mägedele: „Langege meie peale!“ ja küngastele: „Varjake meid!“§ ³¹ Sest kui nii juhtub rohelise puuga, mis juhtub siis, kui puu on kuivanud?“*

³² Nad võtsid kaasa ka kaks teist, kes olid kurjategijad, et need koos temaga hukata. ³³ Kui nad jõudsid paika, mida nimetatakse Koljuks, löid nad ta risti koos kurjategijatega, üks neist temast paremal ja teine temast vasakul.

† **23:25** 23:25. Sõna-sõnalt „andis Jeesuse üle nende tahtele“. Sellega ei öelda, et Pilaatus andis Jeesuse juutide kätte, kuna Jeesuse löid risti roomlased, kuid Pilaatus soostus nende nõudmisega Jeesus surma mõista. ‡ **23:26** 23:26. Mitte otsesõnu. § **23:30** 23:30. Tsiteeritud Hoosea 10:8. * **23:31** 23:31. Täheanduses, et asjad lähevad hiljem hullemaks.

³⁴ Jeesus ütles: „Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea, mida nad teevad.“ Nad jaotasid tema riideid, heites nende pärast täringut.†

³⁵ Rahvas seisis ja vaatas ning juhid irvitasid Jeesuse üle. „Teisi ta päästis, päästku nüüd ennast, kui ta tõesti on Jumala Messias, see Valitu,“‡ ütlesid nad.

³⁶ Ka sõdurid pilkasid teda; nad tulid tema ligi, pakkusid talle veiniäädikat ja ütlesid: ³⁷ „Kui sa oled juutide kuningas siis päästa ennast!“

³⁸ Jeesuse kohal oli silt, kuhu oli kirjutatud: „See on juutide kuningas.“

³⁹ Üks seal rippuvatest kurjategijatest ühines Jeesuse solvamisega. „Kas sa polegi Messias?“ küsis ta. „Siis päästa ennast ja ka meid!“

⁴⁰ Kuid teine kurjategija ei olnud nõus ja vaidles temaga: „Kas sa ei karda Jumalat, kuigi sa kannad sama karistust?“ küsis ta. ⁴¹ „Meie puhul on kohtuotsus õige, sest meid karistatakse selle eest, mida me tegime, aga see mees pole midagi valesti teinud.“

⁴² Siis ütles ta: „Jeesus, pea mind meeles, kui sa oma kuningriiki tuled.“

⁴³ Jeesus vastas: „Ma luban sulle täna, et sa oled koos minuga paradiisis.“ ⁴⁴ Selleks ajaks oli käes umbes keskpäev ja pimedus langes üle kogu maa kuni kella kolmeni pärastlõunal. ⁴⁵ Päikesevalgus kustus ja templi eesriie kärises kaheks.

† **23:34** 23:34. Vt Psalmid 22:19. ‡ **23:35** 23:35. Vt Psalmid 22:7.

⁴⁶ Jeesus hüüdis valju häälega: „Isa, ma annan end sinu kätesse!“[§] Kui ta seda öelnud oli, tegi ta oma viimase hingetõmbe.*

⁴⁷ Kui sadakonnaülem nägi, mis juhtus, ülistas ta Jumalat ja ütles: „See mees oli kindlasti süütu.“⁴⁸ Kui kogu rahvas, kes oli tulnud vaatama, nägi, mis juhtus, läksid nad koju ja löid kurvastuses vastu rindu.⁴⁹ Aga kõik need, kes tundsid Jeesust, kaasa arvatud naised, kes olid talle Galileast saadik järgnenud, jälgisid seda eemalt.

⁵⁰ Oli üks mees nimega Joosep, kes oli hea ja aus. Ta oli nõukogu liige,⁵¹ kuid ta ei olnud nende otsuste ja tegudega nõus olnud. Ta oli pärit Juuda linnast Arimaatiast ning ootas innukalt Jumala riiki.⁵² Joosep läks Pilaatuse juurde ja küsis Jeesuse surnukeha.⁵³ Kui ta oli selle alla võtnud, mässis ta selle linasesse riidesse. Ta asetaski Jeesuse kasutamata hauda, mis oli kaljusse raiutud.⁵⁴ Oli valmistuspäev[†] ja hingamispäev oli peagi algamas.⁵⁵ Naised, kes olid tulnud koos Jeesusega Galileast, olid Joosepile järgnenud ning näinud hauda, kuhu Jeesuse surnukeha oli pandud.⁵⁶ Nad läksid koju tagasi ning valmistasid lõhnataimi ja salve.[‡] Aga hingamispäeval nad puhkasid käsu järgi.

[§] **23:46** 23:46. Tsiteeritud Psalmid 31:6. * **23:46** 23:46. Sõna-sõnalt „oma hinge“. „Hingetõmme“ ja „hing“ on sama sõna. [†] **23:54** 23:54. Täheandab reede. [‡] **23:56** 23:56. Et Jeesuse surnukeha võida.

24

¹ Nädala esimese päeva* hommikul vara läksid naised haa juurde, kaasas valmistatud lõhnaained. ² Nad leidsid, et kivi oli haa sissepääsu eest ära veeretatud, ³ aga kui nad sisse läksid, ei leidnud nad Issanda Jeesuse ihu. ⁴ Kui nad seal imestasid, mis toimub, ilmus äkitselt kaks meest, kes olid rietatud eredalt hiilgavatesse rõivaettesse. ⁵ Naised kokkusid ja kummardusid näoli maha.

Nad ütlesid naistele: „Miks te otsite elavat surnute juurest? ⁶ Ta ei ole siin, ta on surnuist üles tõusnud! Meenutage, mida ta teile rääkis, kui te olite alles Galileas: ⁷ „Inimese Poeg antakse kurjade inimeste kätte ja lüüakse risti, aga kolmandal päeval tõuseb ta surnuist üles.““

⁸ Siis meenus neile, mida ta oli öelnud. ⁹ Kui nad haa juurest tagasi tulid, rääkisid nad kõigest juhtunust üheteistkümnele jüngrile ja kõigile teistele. ¹⁰ Need, kes juhtunust apostlitele rääkisid, olid Maarja Magdaleena, Johanna, Jaakobuse ema Maarja ja teised nendega koos olnud naised. ¹¹ Kuid neile tundus see rumalusena, seega ei uskunud nad naisi. ¹² Aga Peetrus tõusis ja jooksis haa juurde. Ta kummardus ja vaatas sisse ning nägi ainult haulinu. Nii läks ta tagasi koju, ise imestades, mis küll oli juhtunud.

¹³ Samal päeval oli kaks jüngrit teel külasse nimega Emmaus, mis asub Jeruusalemmast umbes seitsme miili kaugusel. ¹⁴ Nad rääkisid kõigest, mis oli juhtunud. ¹⁵ Kui nad arutlesid

* **24:1** 24:1. Ehk pühapäeva hommikul.

ja vaidlesid, tuli Jeesus ja hakkas nendega koos kõndima. ¹⁶ Aga neil ei lastud teda ära tunda.

¹⁷ „Mille üle te siin teed käies arutlete?“ küsis ta neilt. Nad peatusid kurva näoga. ¹⁸ Üks neist, keda hüüti Kleopaseks, vastas: „Kas sa oled Jeruusalemmas ainult külas? Sa oled ilmselt ainus inimene, kes ei tea viimastel päevadel juhtunust.“

¹⁹ „Millest siis?“ küsis Jeesus. „Naatsareti Jeesusest,“ vastasid nad. „Ta oli prohvet, kes rääkis mõjuvõimsalt ning tegi suuri ime-tegusid Jumala ja kogu rahva ees. ²⁰ Kuid meie ülempreestrid ja juhid andsid ta surmamõistmiseks ja löid ta risti. ²¹ Me lootsime, et tema on see, kes päästab Iisraeli. Kõigest juhtunust on nüüd möödas kolm päeva.“

²² Aga mõned naised meie grupist üllatasid meid. ²³ Nad läksid koidikul haa juurde ega leidnud tema surnukeha. Nad tulid tagasi ja ütlesid, et olid näinud nägemust inglitest, kes ütlesid neile, et ta elab. ²⁴ Mõned meist läksid haa juurde ja leidsid, et kõik oli täpselt nii, nagu naised ütlesid, kuid nad ei näinud teda.“

²⁵ Jeesus ütles neile: „Te olete nii tõntsi arusaamisega! Kui pikaldased olete te uskuma kõike seda, mida prohvetid on öelnud! ²⁶ Kas Messias ei pidanud kannatama enne, kui sai hiilgusesse minna?“ ²⁷ Seejärel alustas ta Moosesest ja kõigist prohvetitest ning selgitas neile kõike, mida oli tema kohta Pühakirjas öeldud.

²⁸ Kui nad lähenesid külale, kuhu nad teel olid, tegi Jeesus, nagu läheks ta edasi. ²⁹ Aga nad käisid talle peale, öeldes: „Tule ja jää meie

juurde. On juba hilja, päev on peaaegu õhtus.“
Nii läks ta siis nende juurde sisse.

³⁰ Kui ta istus koos nendega sööma, võttis ta leiva, tänas, murdis ja andis neile. ³¹ Nende silmad avati ja nad tundsid ta ära. Siis kadus ta nende silmist.

³² Kaks jüngrit ütlesid teineteisele: „Kui ta meile Pühakirja selgitas, kas see ei sütitanud siis meid?“ ³³ Nad tõusid kohe püsti ja läksid Jeru-
salemme tagasi. Nad leidsid üksteist jüngrid ja need, kes olid nendega koos, ³⁴ ütlesid: „Issand on tõesti surnuist üles tõusnud! Ta ilmus Siimonale.“

³⁵ Siis need, kes olid just saabunud, jutustasid teistele jüngritele, mis oli nendega teed käies juhtunud ja kuidas nad olid Jeesuse ära tundnud, kui ta leiba murdis. ³⁶ Kui nad alles rääkisid, seisis Jeesus ise nende keskel ja ütles: „Rahu olgu teile!“ ³⁷ Nad olid jahmunud ja ehmunud ning arvasid, et näevad kummitust.

³⁸ „Miks te olete kohkunud? Miks te kahtlete?“ küsis ta neilt. ³⁹ „Vaadake mu käsi ja jalgu – te näete, et see olen mina. Katsuge mind, siis olete kindlad, sest kummitusel ei ole liha ega luid, nagu näete minul olevat.“

⁴⁰ Kui ta seda oli öelnud, näitas ta neile oma käsi ja jalgu. ⁴¹ Kuid nad ei suutnud ikka veel uskuda, sest nad olid elevil ja hämmastuses. Ta küsis neilt: „Kas teil on midagi süüa?“ ⁴² Nad andsid talle tüki küpsetatud kala, ⁴³ ta võttis selle ja söi seda nende silme all.

⁴⁴ Siis ütles Jeesus neile: „Seda ma selgitasin teile siis, kui olin veel teie juures. Kõik,

mis minust on kirjutatud Moosese seaduses, prohvetites ja psalmides, pidi täide minema.“

⁴⁵ Seejärel avas ta nende mõistuse, nii et nad suutsid Pühakirja mõista. ⁴⁶ Ta ütles neile: „Kirjutatud on, et Messias kannatab ja tõuseb kolmandal päeval surnuist üles ning tema nimel ⁴⁷ kuulutatakse meelearandust patude andeksandmiseks kõigile rahvastele, alates Jeruusalemmast. ⁴⁸ Te olete kõige selle tunnistajad. ⁴⁹ Nüüd saadan ma teile selle, mida mu Isa on töötanud, aga oodake linnas, kuni saate väe taevast.“

⁵⁰ Siis viis ta nad välja, kuni nad olid Betaania lähedal, ning tõstnud käed, õnnistas ta neid.

⁵¹ Sel ajal kui ta neid õnnistas, lahkus ta neist ja ta võeti üles taevasse. ⁵² Nad kummardasid teda ja läksid siis rõõmsana Jeruusalemma tagasi.

⁵³ Nad veetsid kogu oma aja templis Jumalat ülistades.

Piibel Kõigile

The Holy Bible in Standard Estonian: Piibel Kõigile

copyright © 2023 Sihtasutus Piibel Kõigile

Language: Eesti (Estonian)

Contributor: Sihtasutus Piibel Kõigile

Ajakohane eestikeelne versioon, mis on Creative Commons BY-SA litsentsi kaudu kõigile vabalt kättesaadav.

Up-to-date Estonian language, made available freely to all through a Creative Commons BY-SA licence.

See versioon pakub hõlpsasti juurdepääsetavat tõlget, mida ei piira tavalised litsentsitasud ja autoriõigused.

This translation provides an easily-accessible translation that is not constrained by the usual issues of royalties and copyright permissions.

Paranduste korral palun meilida rebekahgallagher-poldaas@piibelkoigile.ee

In case of corrections, please email rebekahgallagher-poldaas@piibelkoigile.ee

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-10

c

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 11 Apr 2023
fd7cafa2-d5b6-5f5a-af14-8eaaa15bd2fe